

Allianz ZB d.o.o.

društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim
mirovinskim fondovima:

koje upravlja imovinom **AZ Treći horizont** zatvorenog dobrovoljnog mirovinskog
fonda

Heinzelova 70, 10000 Zagreb

**AZ Treći horizont zatvoreni dobrovoljni mirovinski fond
Godišnje izvješće
za 2018. godinu**

U Zagrebu, 18. ožujka 2019.

Sadržaj

Izvešće neovisnog revizora vlasnicima udjela AZ Treći horizont zatvorenog dobrovoljnog mirovinskog fonda	
Odgovornost Uprave Društva za upravljanje za pripremu i odobravanje godišnjeg izvješća	1
Izvešće posloводства	2
Financijski izvještaji	7

Izvešće neovisnog revizora

Vlasnicima udjela AZ Treći horizont zatvorenog dobrovoljnog mirovinskog fonda

Izvešće o reviziji financijskih izvještaja

Mišljenje

Prema našem mišljenju, priloženi financijski izvještaji istinito i fer prikazuju financijski položaj AZ Treći horizont zatvorenog dobrovoljnog mirovinskog fonda („Fond“) na dan 31. prosinca 2018. i njegovu financijsku uspješnost i novčane tokove za tada završenu godinu u skladu s Pravilnikom o godišnjim, polugodišnjim i drugim izvještajima dobrovoljnog mirovinskog fonda (NN 104/17), koje je izdala Agencija („računovodstvena regulativa mirovinskih fondova u Republici Hrvatskoj“).

Naše mišljenje je usklađeno s našim dodatnim izvještajem Revizijskom odboru.

Što smo revidirali

Financijski izvještaji Fonda obuhvaćaju:

- izvještaj o financijskom položaju na dan 31. prosinca 2018. godine;
- izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2018. godine;
- izvještaj o novčanim tokovima za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2018. godine;
- izvještaj o promjenama u neto imovini mirovinskog fonda za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2018. godine;
- izvještaj o posebnim pokazateljima mirovinskog fonda na dan 31. prosinca 2018. godine;
- izvještaj o vrednovanju imovine i obveza mirovinskog fonda na dan 31. prosinca 2018. godine; i
- bilješke uz financijske izvještaje, uključujući značajne računovodstvene politike i ostale objašnjavajuće informacije.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvješću u odjeljku o *Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvještaja*.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni te da čine odgovarajuću osnovu za naše mišljenje.

Neovisnost

Neovisni smo od Fonda u skladu s *Kodeksom etike za profesionalne računovođe* Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (*IESBA Kodeksom*), te smo ispunili naše ostale etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom.

Prema našim najboljim saznanjima i uvjerenju, izjavljujemo da nismo pružili nerevizijske usluge koje su zabranjene člankom 5(1) Uredbe (EU) br. 537/2014. te, nadalje da nismo pružili ostale dozvoljene nerevizijske usluge Fondu u razdoblju od 1. siječnja 2018. do 31. prosinca 2018. godine.

Naš pristup reviziji

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su, po našoj profesionalnoj prosudbi, bila od najveće važnosti za našu reviziju izvještaja tekućeg razdoblja. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije financijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, te ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Ključna revizijska pitanja	Kako smo revidirali Ključno revizijsko pitanje
<p><i>Vrednovanje financijske imovine</i></p> <p><i>Vidjeti bilješku 6 uz financijska izvješća pod nazivom Prenosivi vrijednosni papiri koji se vrednuju po fer vrijednosti, bilješku 3 pod nazivom Značajne računovodstvene politike, te bilješku 17 pod nazivom Financijski instrumenti i povezani rizici za detaljnije informacije.</i></p> <p>Fond je iskazao ulaganje u dužničke vrijednosnice u iznosu od 2,6 milijuna kuna i vlasničke vrijednosnice u iznosu od 93 tisuća kuna koje se mjere po fer vrijednosti na dan 31. prosinca 2018. godine.</p> <p>Usmjerili smo pozornost na vrednovanje financijske imovine zbog značajnosti te imovine i prirode prosudbi Uprave prilikom utvrđivanja fer vrijednosti. Naša revizija je bila usmjerena na adresiranje rizika da li je fer vrijednost vrijednosnih papira pravilno utvrđena.</p>	<p>Dobili smo detaljni pregled ulaganja, izračune i procjene vrijednosti vezano uz fer vrednovanje financijske imovine. Usporedili smo detaljni pregled i izračun fer vrijednosti financijske imovine sa pravilima Fonda, odnosno računovodstvenim politikama vrednovanja imovine Fonda i nismo identificirali odstupanja.</p> <p>Najznačajniji dio portfelja vrijednosnih papira odnosi se na vlasničke i dužničke vrijednosnice koji kotiraju na aktivnom tržištu, za koje smo usporedili vrijednosti po kojima su vrednovane u Izvještaju o financijskom položaju Fonda na dan 31.12.2018. s javno objavljenim tržišnim cijenama. Nisu uočena značajnija odstupanja.</p> <p>Za dužničke vrijednosne papire koji ne kotiraju ili nemaju aktivno tržište, pregledali smo procjene fer vrijednosti pripremljene od strane Fonda na uzorku. Pregledali smo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - korištenu metodu procjene (fer vrijednost izvedena iz instrumenata kompanija sličnih industrija i tržišta, modelu diskontiranih novčanih tokova ili bilo koje druge tehnike procjene koja omogućava dobivanje procijenjene vrijednosti prema ostvarenim transakcijama na aktivnim tržištima) - ključne pretpostave korištene u procjenama (usporedivi instrumenti, javno dostupne informacije koje su bile podloga izračuna vrijednosti po modelu diskontiranih novčanih tokova) - točnost javno dostupnih podataka korištenih u procjenama (cijena usporedivih instrumenata, podaci dostupni na informacijskim platformama); te - matematičku točnost procjena <p>Ustanovili smo da su korištene informacije i podaci razumni i konzistentni s tržišnim podacima.</p> <p>Zaključili smo da je fer vrijednost vlasničkih i dužničkih vrijednosnica pravilno utvrđena, te da su metode, ključne procjene i parametri korišteni u procjenama fer vrijednosti razumni.</p>

Izveštavanje o ostalim informacijama uključujući Izvešće posloводства

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije sadrže informacije uključene u Godišnje izvješće Fonda, koje uključuje Izvešće posloводства, ali ne uključuju financijske izvještaje i naše izvješće neovisnog revizora o njima.

Naše mišljenje o financijskim izvještajima ne obuhvaća ostale informacije, uključujući i Izvešće posloводства.

U vezi s našom revizijom financijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije, te pri tome razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne financijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim u reviziji ili se na neki drugi način čini da su značajno pogrešno prikazane.

U pogledu Izvešća posloводства, obavili smo također postupke propisane odredbama hrvatskog Zakona o računovodstvu. Ti postupci obuhvaćaju provjeru uključuje li Izvešće posloводства objave zahtijevane člankom 21. Zakona o računovodstvu.

Na temelju posla koji smo obavili tijekom revizije, prema našem mišljenju:

- Informacije u Izvešću posloводства za financijsku godinu za koju su sastavljeni financijski izvještaji usklađene su, u svim značajnim odrednicama, s financijskim izvještajima; te
- Izvešće posloводства sastavljeno je u skladu s člankom 21. Zakona o računovodstvu;

Nadalje, na temelju poznavanja i razumijevanja poslovanja Fonda i njihovog okruženja stečenog u okviru revizije, od nas se zahtijeva da izvijestimo ako zaključimo da postoji značajni pogrešni prikaz u Izvešću posloводства. U tom smislu nemamo ništa za izvijestiti.

Odgovornost uprave i onih koji su zaduženi za nadzor za financijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje financijskih izvještaja koji daju istinit i fer prikaz u skladu s računovodstvenom regulativom otvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom u Republici Hrvatskoj i za one interne kontrole za koje uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja financijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške.

U sastavljanju financijskih izvještaja, uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Fonda da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, za objavljivanje okolnosti vezanih uz vremensku neograničenost poslovanja ako je to primjenjivo te za korištenje računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako uprava namjerava likvidirati Fond ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za nadzor su odgovorni za nadziranje procesa financijskog izvještavanja Fonda.

Odgovornost revizora za reviziju financijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li financijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kad ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške i smatraju se značajnima ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbroju, utječu na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih financijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza financijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prijevaramo može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo osmislili revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Fonda.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila uprava.
- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi uprava i, na temelju pribavljenih revizijskih dokaza, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Fonda da nastave s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvješću neovisnog revizora na povezane objave u financijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci temelje se na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvješća neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Fond prekine s vremenski neograničenim poslovanjem.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj financijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li financijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Komuniciramo s onima koji su zaduženi za nadzor, između ostalih pitanja, planirani djelokrug i vremenski raspored revizije i važne revizijske nalaze, uključujući značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

Također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za nadzor da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s neovisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utječu na našu neovisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim mjerama zaštite.

Među pitanjima o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za nadzor, određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji financijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga predstavljaju ključna revizijska pitanja. Navedena pitanja opisujemo u našem izvješću neovisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba priopćiti u našem izvješću neovisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice priopćavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takve objave.

Izvešće o ostalim zakonskim i regulatornim zahtjevima

Imenovanje

Prvi put smo imenovani za revizore Fonda temeljem odluke skupštine društva za upravljanje fondom 7. prosinca 2017. godine. Naše imenovanje za 2018. godinu je naša prva godina angažmana kao revizora Fonda.

Angažirani partner u reviziji odgovoran za ovo izvješće neovisnog revizora je Siniša Dušić.

PricewaterhouseCoopers d.o.o.

PricewaterhouseCoopers d.o.o.
Heinzelova 70, Zagreb
18. ožujka 2019.

pwc
PricewaterhouseCoopers d.o.o.⁴
za reviziju i konzalting
Zagreb, Heinzelova 70

Siniša Dušić
Član Uprave i Ovlašteni revizor

Odgovornost Uprave Društva za upravljanje za pripremu i odobravanje godišnjeg izvješća

Uprava Društva za upravljanje odgovorna je za upravljanje Fondom u skladu sa Statutom i Zakonom o dobrovoljnim mirovinskim fondovima (NN 19/14, NN 29/18). Isti zahtijevaju da Društvo za upravljanje pripremi financijske izvještaje za svaku financijsku godinu koji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, financijski položaj Fonda te njegovu uspješnost i njegove novčane tokove u skladu s primjenjivim računovodstvenim standardima, te je odgovorno za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija potrebnih za pripremu tih financijskih izvještaja u bilo koje vrijeme. Uprava Društva za upravljanje ima općenitu odgovornost za poduzimanje razumno raspoloživih mjera u cilju očuvanja imovine Fonda, te sprječavanja i otkrivanja prijevare i drugih nepravilnosti.

Uprava Društva za upravljanje je odgovorna za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su u skladu s važećim računovodstvenim standardima i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih prosudbi i procjena, te pripremanje financijskih izvještaja temeljem principa neograničenog vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka da će Fond nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

Uprava Društva za upravljanje je također odgovorna za sastavljanje i sadržaj izvješća posloводства, sukladno zahtjevima hrvatskog Zakona o računovodstvu.

Izvješće posloводства i financijski izvještaji odobreni su od strane Uprave Društva za upravljanje što je potvrđeno potpisom u nastavku.

Kristijan Buk

Predsjednik Uprave

Mario Staroselčić

Član Uprave

Allianz ZB d.o.o.
društvo za upravljanje obveznim
i dobrovoljnim mirovinskim fondovima
ZAGREB 2

Slaven Bošnjak

Član Uprave

Saša Novosel

Član Uprave

**Allianz ZB d.o.o. društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim
mirovinskim fondovima**
Heinzelova 70
10000 Zagreb
Hrvatska

Zagreb, 18. ožujka 2019.

Izvešće posloводства

1. Gospodarska i makroekonomska kretanja u izvještajnom razdoblju

Svijet

U 2018. godini došlo je do pogoršanja makroekonomskih pokazatelja u odnosu na 2017. godinu. Istovremeno retorika i aktivnosti većine centralnih banaka na globalnoj razini u 2018. počela se zaoštavati. Pogoršanje odnosa makroekonomskih kretanja i monetarne politike rezultiralo je rastom zahtijevane premije na rizik kod investitora uzrokovavši korigiranje cijena financijske imovine.

Zahvaljujući poreznim rasterećenjima američkog gospodarstva, porastu političke neizvjesnosti vezane uz pregovore SAD-a i Kine oko uvođenja carina (eskalacije takozvanog Trgovinskog rata), Brexit-a i populizma u Italiji, većinu 2018. obilježila je divergencija u kretanju američkog gospodarstva i gospodarstava ostatka svijeta. Primicanjem godine kraju, došlo je do pogoršanja pokazatelja i američkog gospodarstva koje se tako priključilo ostatku svijeta. Podizanjem referentne kamatne stope u četiri navrata u 2018. američki FED predvodio je centralne banke u zaoštavanju monetarne politike kao odgovor na očekivani porast inflatornih pritisaka. Najavom okončanja procesa takozvanog kvantitativnog popuštanja i Europska središnja banka priključila se procesu normalizacije monetarne politike. Primicanjem godine kraju, pritisnute negativnim tržišnim kretanjima, slabijim makroekonomskim pokazateljima i naniže revidiranim očekivanjima vezanim uz buduće kretanje inflacije, centralne banke ponovno su ublažile retoriku i projekcije kretanja referentne kamatne stope.

Navedeno okruženje rezultiralo je značajnim povećanjem volatilnosti tržišta s povećanim brojem dana u kojima su tržišne promjene bile značajne. Slaba izvedba dionica, u okruženju gdje većina globalnih instrumenata s fiksnim prinosom nosi negativan ili nisko pozitivan prinos popraćena porastom korelacije u kretanju dionica i obveznica u razdoblju kada tržišta padaju, učinila je upravljanje imovinom u 2018. vrlo izazovnom. Izuzev ulaganja u kratkoročne instrumente vezane uz tržište novca, rijetka su ulaganja u druge klase imovine koja su u 2018. ponudila pozitivan povrat.

Hrvatska

Domaće gospodarstvo nastavilo je rasti i u 2018. godini produživši trend na 17 uzastopnih kvartala s pozitivnim stopama rasta. Ekonomska aktivnost prvenstveno je bila potpomognuta porastom plaća i rastom zaposlenosti, ponajprije u turističkom i građevinskom sektoru. Nastavljen je i rast prodaje na malo. Porast izvoza i investicija dokaz je da je rast zasnovan na širokoj i stabilnijoj bazi. Na rastu prihoda uslijed rasta gospodarstva i padu rashoda na temelju pada kamatnih stopa proračun bi i u 2018. trebao završiti u suficitu. Navedeno se reflektiralo i na poboljšanje slike omjera duga i BDP-a koji se spustio na razine od 74,5%. Izneseni pokazatelji idu u prilog očekivanju skorog povratka Hrvatske u investicijski razred po pitanju kreditnog rejtinga. Štoviše, ako je suditi po razinama prinosa na državne obveznice može se zaključiti da je tržište to već ukalkuliralo u cijenu. Proteklo razdoblje obilježila je i odlučnija retorika vezana uz ulazak Hrvatske u EMU i ulazak u pripremnu fazu za ispunjenje ERM II kriterija. To je dodatan faktor koji ukazuje na stabilnost domaćeg gospodarstva. Određene neravnoteže i dalje postoje. Industrijska proizvodnja stagnira a aktivacija garancija vezanih uz probleme u brodogradnji ima negativan utjecaj na proračunska kretanja što u konačnici može rezultirati razinom duga većom od inicijalno planirane.

Negativan sentiment i porast volatilnosti globalnih tržišta reflektirao se i na kretanja na domaćem tržištu. Zahtijevana premija na rizik na hrvatske državne obveznice (spread) porasla je u 2018. godini. Širenje spreada izraženije je bilo na obveznicama izdanim na međunarodnom tržištu (euroobveznicama). Rekordna likvidnost domaćeg sustava amortizirala je glavninu utjecaja širenja spreadova smanjivši tako i volatilnost lokalnih obveznica. Dioničko tržište na godišnjoj razini korigirano je na niže ali manjim intenzitetom od onog viđenog na razvijenim tržištima.

Poduzete mjere i aktivnosti

U navedenom okruženju zadržan je konzervativniji pristup uz zadržavanje razina alokacije u dioničke klase imovine. Razdoblja korekcije tržišta iskorištena su za restrukturiranje pojedinih pozicija. Zaokret u politici kretanja kamatnih stopa uzrokovao je konzervativniji pristup i na strani ulaganja u instrumente s fiksnim prinosom što je prvenstveno vidljivo smanjenjem duracije fonda u odnosu na prethodnu godinu. Smanjena aktivnost na strani ulaganja u rizičnije klase imovine rezultirala je povećanjem alokacije u instrumente s kraćim rokom dospelja. Obzirom da se fond nalazi u razdoblju kada mjesečna uplata ima značajan utjecaj na alokaciju imovine dinamika alokacije je nešto drugačija tako da je u usporedbi s prethodnim razdobljem alokacija u novčana tržišta nešto manja.

Ostvareni efekti i rezultati primijenjenih mjera i aktivnosti vidljivi su u rezultatima poslovanja koji su detaljnije prikazani u nastavku godišnjeg izvješća.

Izvešće posloводства (nastavak)

2. Rezultati poslovanja, rizici i daljnji razvoj fonda

2.1. Poslovne aktivnosti Fonda

AZ Treći horizont zatvoreni dobrovoljni mirovinski fond („Fond“) je sukladno Zakonu o dobrovoljnim mirovinskim fondovima zasebna imovina bez pravne osobnosti kojom upravlja Allianz ZB d.o.o. društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima („Društvo za upravljanje“).

Društvo za upravljanje investira imovinu Fonda na umjereno konzervativan način, a s glavnim ciljem ostvarenja primjerenog prinosa.

Neto imovina Fonda pod upravljanjem Društva na 31. prosinca 2018. godine iznosila je 3,2 milijuna kuna. Broj članova Fonda na dan 31. prosinca 2018. bio je 365, a ostvareni prinos u 2018-toj godini bio je 1,89%.

Prosječan godišnji prinos od osnutka do kraja 2018. iznosi 2,73%. Prosječan godišnji prinos od osnutka izračunava se kao geometrijski prosjek prinosa u razdoblju od osnutka do zadnjeg dana razdoblja. Nominalni prinos Fonda predstavlja postotnu razliku između vrijednosti obračunske jedinice na prvi i zadnji dan razdoblja u kojem se prinos računa. Rezultati poslovanja Fonda ostvareni u proteklim razdobljima ne predstavljaju indiciju i nemaju nikakav utjecaj na buduće rezultate poslovanja Fonda. Prilikom izračuna prinosa uzeti su u obzir svi troškovi i naknade Fonda osim ulaznih i izlaznih naknada.

Imovina Fonda na 31. prosinca 2018. bila je uložena najvećim dijelom tj. 88,15% u domaće vrijednosne papire. U tim ulaganjima najzastupljenije su domaće dužničke vrijednosnice sa 84,82% imovine Fonda. Domaće dionice čine 3% imovine Fonda. Inozemna imovina koja se sastoji od udjela u investicijskim fondovima sudjeluje u imovini Fonda sa 1%.

2.2. Financijski rezultati Fonda u 2018.

Neto imovina Fonda porasla je s 1,7 milijun kuna koliko je iznosila na dan 31. prosinca 2017. godine na 3,2 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2018. godine što predstavlja povećanje od 1,5 milijun kuna.

Neto novčani primici od članova Fonda od početka rada do 31. prosinca 2018. iznose 2,2 milijuna kuna.

99,86% obveza čine dugoročne obveze koje se odnose na obveze za isplate udjela članova Fonda, dok ostatak od 0,14% čine kratkoročne obveze.

2.3. Upravljanje rizicima

Kao vodeće društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima u Republici Hrvatskoj, Društvo smatra upravljanje rizicima integralnim dijelom svog poslovanja. Okvir upravljanja rizicima, pokriva sve dijelove poslovanja. To osigurava da su rizici identificirani, analizirani, procijenjeni i da se njima upravlja na konzistentan način.

2.4. Financijski instrumenti i rizici

Ulagačke aktivnosti Mirovinskog fonda izlažu Mirovinski fond različitim vrstama rizika povezanih s financijskim instrumentima i tržištima na kojima ulaže. Najznačajnije vrste financijskog rizika kojima je Mirovinski fond izložen su tržišni rizik, kreditni rizik i rizik likvidnosti. Imovina Mirovinskog fonda investira se u dužničke i vlasničke vrijednosnice te udjele u investicijskim fondovima sukladno zakonskim ograničenjima i tržišnim uvjetima kako bi se maksimizirao očekivani prihod te minimiziralo rizik. Društvo za upravljanje nastoji ostvariti željeni prinos alocirajući sredstva u one vrste vrijednosnih papira i na ona tržišta za koja procijeni da će u budućnosti davati najbolje prinose u odnosu na prateći rizik. Društvo za upravljanje upravlja rizicima na dnevnoj osnovi, u skladu s politikama i procedurama koje su na snazi.

Izješće posloводства (nastavak)

2. Rezultati poslovanja, rizici i daljnji razvoj fonda (nastavak)

2.4. Financijski instrumenti i rizici

Mirovinski fond može ulagati u financijske instrumente, te izvršavati transakcije denominirane u stranim valutama koje ne predstavljaju njegovu funkcionalnu valutu. Sukladno tome, Mirovinski fond je izložen riziku da se relativan odnos njegove funkcionalne valute i drugih stranih valuta može promijeniti. Izloženost tečajnom riziku svakodnevno se mjeri. Terminski ugovori u stranoj valuti koriste se kako bi se smanjila izloženost tečajnom riziku.

Mirovinski fond je izložen riziku promjene fer vrijednosti kamatnih stopa koji se uglavnom odnosi na dužničke vrijednosnice s fiksnom stopom, budući da cijene istih ovise o promjenama kamatnih stopa. Mirovinski fond nema kamatonosnih obveza.

Cjenovni rizik vlasničkih vrijednosnica je mogućnost da cijene vlasničkih vrijednosnica fluktuiraju i utječu na fer vrijednost vlasničkih i ostalih instrumenata čija vrijednost proizlazi iz vlasničkih ulaganja ili indeksa cijena vlasničkih vrijednosnica.

Kreditni rizik predstavlja rizik da stranka financijskog instrumenta neće biti u mogućnosti, u cijelosti ili djelomično, podmiriti svoje obveze prema Mirovinskom fondu u trenutku njihova dospjeća. Rizik da druga strana neće ispuniti svoje obveze redovno se prati. Kako bi mogao upravljati kreditnim rizikom, Mirovinski fond posluje sa strankama koje imaju dobru kreditnu sposobnost. Kreditni rizik iz dužničkih instrumenata uglavnom proizlazi iz vrijednosnica koje je izdala Republika Hrvatska. Sukladno tome, najveća izloženost kreditnom riziku odnosi se na domaći državni rizik. Dodatno, kreditni rizik proizlazi iz dužničkih vrijednosnica izdanih od strane ostalih država i hrvatskih društava. Maksimalna izloženost pojedinim partnerima u odnosu na transakcije i prilikom plasiranja depozita kod banaka utvrđuje se internim limitima ulaganja. Izloženost kreditnom riziku prati se svakodnevno.

Fond je izložen riziku likvidnosti zbog mogućnosti prelaska ulagača iz Fonda u druge mirovinske fondove. Uprava Društva za upravljanje Fondom smatra da je ovaj rizik mali s obzirom na dosadašnje iskustvo u upravljanju Fondom. Financijski instrumenti Mirovinskog fonda uglavnom uključuju dužničke vrijednosnice Republike Hrvatske i vlasničke vrijednosnice. U trenutnim tržišnim uvjetima, te vrijednosnice moguće je relativno lako prodati ili sklopiti ugovor o reotkupu vrijednosnica za potrebe zadovoljavanja likvidnosti.

2.5. Operativni rizik

Operativni rizik podrazumijeva rizik direktne ili indirektne štete nastale zbog grešaka, povreda, prekida ili oštećenja koje su uzrokovali interni procesi, tehnologija i infrastruktura koja podržava poslovanje Fonda ili eksterno uzrokovani događaji. Operativni rizik uključuje pravni rizik i rizik usklađenosti s regulativom, dok su iz njega isključeni kreditni, tržišni i rizik likvidnosti. Upravljanje operativnim rizikom fokusira se na rano prepoznavanje i proaktivno upravljanje operativnim rizicima na prvoj liniji obrane tj. na operativnoj razini. Funkcija upravljanja rizicima identificira i procjenjuje relevantne operativne rizike i slabosti u kontrolama kroz dijalog sa prvom linijom obrane.

2.6. Reputacijski rizik i vrijednost klijenata

Reputacijski rizik je rizik neočekivanog pada vrijednosti Društva uzrokovanog padom reputacije. Reputacijski rizik može također biti posljedica gubitaka u svim drugim kategorijama rizika kao npr. tržišni ili kreditni rizik. Reputacijski rizici su identificirani i procjenjivani u procesu procjene glavnih rizika, pri kojem viši management također odlučuje i o eventualno potrebnim akcijama.

Upravljanje rizicima štiti vrijednost kompanije, ali i vrijednost za članove fondova. Pri upravljanju fondovima Društvo osigurava nepristrano postupanje prema svim članovima mirovinskog fonda.

Izvešće posloводства (nastavak)

2. Rezultati poslovanja, rizici i daljnji razvoj fonda (nastavak)

2.7. Budući razvoj Fonda

Društvo će nastaviti poslovati sa zasebnom imovinom Fondova s pozornošću savjesnog gospodarstvenika i isključivo u interesu članova pridržavajući se načela sigurnosti, razboritosti i opreza, te smanjenja rizika raspršenošću ulaganja vodeći pri tome računa o zakonskim ograničenjima ulaganja imovine.

3. Događaji nakon kraja poslovne godine

Nije bilo značajnih događaja nakon datuma izvještavanja koji bi bili značajni za ovo izvješće.

4. Aktivnosti istraživanja i razvoja

Društvo u 2018. nije sudjelovalo u aktivnostima istraživanja i razvoja.

5. Podružnice društva

Društvo nema podružnica, niti se planira njihovo osnivanje

6. Pravila korporativnog upravljanja

Pravila korporativnog upravljanja implementirana su u Društvu koje upravlja Fondom.

Efikasno korporativno upravljanje nužan je preduvjet uspješnosti Društva. Isto se realizira kroz postavljanje strateških ciljeva, osiguranje infrastrukture koja omogućuje njihovu realizaciju, uspostavu jasne linije odgovornosti, osobnog integriteta Uprave i zaposlenika. Društvo primjenjuje eksterne i interne propise i prati kompatibilnost organizacijske strukture.

6.1. Skupština Društva

Skupštinu Društva saziva Uprava nakon što Nadzorni odbor da suglasnost na odluke koje Skupština temeljem Društvenog ugovora i zakona usvaja. Skupština odlučuje o broju i imenovanju članova Uprave i Nadzornog odbora Društva, financijskim izvješćima, uporabi dobiti i pokrivanju gubitka, davanju razrješnice članovima Uprave i Nadzornog odbora, imenovanju revizora, prestanku Društva i imenovanju likvidatora te izmjenama Društvenog ugovora. Skupština Društva donosi i druge odluke koje je dužna i ovlaštena donositi temeljem zakona i drugih propisa. Održavanje Skupštine nije potrebno ako se članovi Društva u pismenom obliku suglase o donošenju pojedine odluke.

6.2. Uprava Društva

Uprava Društva zastupa Društvo prema trećima. U vođenju poslovanja Uprava naročito vodi računa da Društvo posluje sukladno važećim zakonskim propisima, internim pravilima o upravljanju rizicima, a odgovorna je i za sustavno praćenje, procjenu i strategiju poslovanja. Uprava je dužna sastavljati financijska izvješća, izvješćivati Hrvatsku agenciju za nadzor financijskih usluga te realno procjenjivati ukupnu imovinu i obveze.

Izvešće posloводства (nastavak)

6. korporativnog upravljanja (nastavak)

6.3. Nadzorni Odbor

Nadzorni odbor nadzire vođenje poslova i kontrolira ispravnost financijskog poslovanja Društva u skladu sa zakonom, općim aktima i odlukama skupštine Društva, usvaja poslovne planove za narednu godinu kao i strateški plan za naredne tri godine, razmatra Godišnje izvješće Uprave o ostvarivanju poslovne politike, stanju i poslovanju Društva, daje suglasnost na prijedlog Uprave o usvajanju internih (periodičnih) financijskih izvještaja i privremenom raspoređivanju dobiti prema tim izvješćima, kontrolira da li su godišnja financijska izvješća sastavljena u skladu s podacima iz poslovnih knjiga i pokazuju li ispravno imovinsko i poslovno stanje Društva, zauzima stavove o prijedlozima Uprave za raspoređivanje dobiti ili pokriće gubitaka po godišnjim financijskim izvješćima, podnosi skupštini Društva izvješće o obavljenom nadzoru nad vođenjem poslova Društva te daje prethodnu suglasnost na odluke Uprave, kada je to određeno Zakonom.

Članove Nadzornog odbora imenuje Skupština uz prethodnu suglasnost Agencije.

6.4. Revizorski odbor

Sukladno Zakonu o reviziji, Društvo ima Revizijski odbor kojega čine tri člana Nadzornog odbora Društva, od kojih jedan član Nadzornog odbora ima znanja iz područja računovodstva.

Revizorski odbor prati postupak financijskog izvješćivanja te učinkovitost sustava unutarnje kontrole, unutarnje revizije, praćenja usklađenosti te sustav upravljanja rizicima, nadgleda provođenje revizije godišnjih financijskih izvještaja, prati neovisnost samostalnih revizora ili revizorskog društva koje obavlja reviziju, a posebno ugovore o dodatnim uslugama, daje preporuke Skupštini o odabiru neovisnog revizora, raspravlja o planovima i godišnjem izvješću unutarnje revizije te o značajnim pitanjima koja se odnose na ovo područje, te analizira ključne izvještaje nadzornih tijela, razmatra njihove nalaze i ispravljanje uočenih nedostataka/nepravilnosti

6.5. Sukob interesa

Politikom upravljanja sukobom interesa, Pravilnikom o radu, Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji poslova kao i pojedinačnim ugovorima o radu te Pravilnikom o standardima usklađenja tržišta kapitala i drugim internim aktima Društva jasno su naznačene dužnosti i odgovornosti svakog pojedinog radnika, zaključivanje osobnih transakcija relevantnih osoba te sprječavanje sukoba interesa.

U Društvu je na snazi i Pravilnik o praćenju usklađenosti kojim se uređuje usklađivanje pozitivnih zakonskih propisa s internim i drugim aktima Društva koji se koriste u redovnom poslovanju, pravila etičnosti i ponašanja radnika, postupak i ograničenja privatnih ulaganja radnika, pravila ponašanja na tržištu te pravila o zaštiti i postupanju s povlaštenim informacijama, poslovnim i drugim tajnama do kojih radnici mogu doći u redovnom poslovanju.

S ciljem uspostave učinkovitog mehanizma koji će omogućiti djelotvorno praćenje primjerenosti postupanja Društva vezano uz sprječavanje sukoba interesa, kao i identificirati potencijalan sukob interesa te uskladiti postupanje radi sprječavanja istog u Društvu je osnovan i Odbor za sprječavanje sukoba interesa

IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU na dan 31. prosinca 2018. godine

u '000 kn

Konta skupine	POZICIJA IMOVINE	Bilješka	31.12.2017.	31.12.2018.
	Imovina fonda			
10+18*	Novčana sredstva	5	220	337
37+52+18*	Depoziti kod kreditnih institucija		0	0
55+18*	Repo ugovor i slični ugovori o kupnji i ponovnoj prodaji vrijednosnog papira		0	0
	Prenosivi vrijednosni papiri		1.432	2.723
30+32+40+41+18*	-koji se vrednuju po fer vrijednosti	6	1.432	2.684
	a) kojima se trguje na uređenom tržištu		1.432	2.684
	b) kojima se trguje na drugom uređenom tržištu		0	0
	c) nedavno izdani kojima je prospektom predviđeno uvrštenje		0	0
50+18*	-koji se vrednuju po amortiziranom trošku		0	39
31+51	Instrumenti tržišta novca		0	0
33x	Udjeli UCITS fondova		28	39
33y	Udjeli fondova sličnih UCITS fondovima		0	0
34	Udjeli alternativnih investicijskih fondova		0	0
35	Izvedeni financijski instrumenti	16	0	1
55	Ostala financijska imovina		0	0
raz 1 (osim kt 10)+39+49	Ostala imovina		0	0
A	Ukupna imovina		1.680	3.100
990-994	Izvanbilančna evidencija aktiva	16	34	551
	Obveze fonda			
20	Obveze s osnove ulaganja u financijske instrumente		0	0
21+28*	Financijske obveze koje se vrednuju po fer vrijednosti	16	0	1
22+28*	Financijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku		0	0
23	Obveze prema mirovinskom društvu	7	1	2
24	Obveze prema depozitaru		0	0
26	Obveze prema imateljima udjela		0	0
25+27+28*	Ostale obveze fonda	8	3	1
	Ukupno obveze fonda		4	4
	Neto imovina fonda		1.676	3.096
	Broj izdanih udjela		16.181	29.339
	Cijena udjela fonda		103,5892	105,5483
	Obveze fonda prema izvorima imovine			
90	Novčani primici		1.647	3.051
90x	Novčani primici s osnova uplata na osobni račun člana		1.039	2.283
90y	Novčani primici s osnove promjene članstva		585	625
90z	Novčani primici po osnovi državnih poticaja		23	143
93	Novčani izdaci		-1	-24
93x	Novčani izdaci s osnova isplata mirovina		0	-12
93y	Novčani izdaci s osnove promjene članstva		0	-11
93z	Novačani izdaci zbog smrti člana		-1	-1
94	Dobit/gubitak tekuće poslovne godine		4	18
95	Zadržana dobit/gubitak iz prethodnih razdoblja		0	4
96	Rezerve fer vrijednosti		26	47
96x+96y	-fer vrijednost financijske imovine		26	47
96z	-učinkoviti dio računovodstva zaštite		0	0
	Ukupno obveze prema izvorima imovine		1.676	3.096
995-999	Izvanbilančna evidencija pasiva	16	34	551

Računovodstvene politike i ostale bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O SVEOBUHVAATNOJ DOBITI
za razdoblje od 01. siječnja do 31. prosinca 2018. godine

u '000 kn

Konta skupine	POZICIJA	Bilješka	01.01.2017-31.12.2017.	01.01.2018-31.12.2018.
	Neto realizirani dobiti (gubici) financijskih instrumenata	10	2	11
73	Realizirani dobiti od financijskih instrumenata		2	12
63	Realizirani gubici od financijskih instrumenata		0	1
	Neto nerealizirani dobiti (gubici) financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		-2	-8
72-62	Neto nerealizirani dobiti (gubici) financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (svođenje na fer vrijednost)	10	-2	-9
71x-60x	Neto tečajne razlike financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	10	0	1
	Ostali prihodi		63	152
70	Prihodi od kamata i amortizacija premije (diskonta)	9	14	37
71 (osim 71x)	Pozitivne tečajne razlike		49	113
74	Prihodi od dividendi		0	2
75	Dobit od ukidanja rezervacija za umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke		0	0
76	Ostali prihodi		0	0
	Ostali financijski rashodi		52	116
67	Rashodi od kamata		0	0
60 (osim 60x)	Negativne tečajne razlike		52	116
64x	Gubici od umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke		0	0
68	Ostali rashodi s osnove ulaganja u financijske instrumente		0	0
	Ostali rashodi		7	21
61	Rashodi s osnova odnosa s mirovinskim društvom	11	7	21
65	Naknada depozitaru	12	0	0
66	Transkacijski troškovi	14	0	0
64y	Umanjenje ostale imovine		0	0
69	Ostali dozvoljeni troškovi fonda		0	0
	Dobit ili gubitak		4	18
	Ostala sveobuhvatna dobit		26	21
	<i>Promjena fer vrijednosti vlasničkih instrumenata</i>		0	
	<i>Promjena revalorizacijskih rezervi: dužnički vrijednosni papiri</i>		26	21
	- nerealizirani dobiti/gubici	10	26	21
	- preneseno u račun dobiti i gubitka (reklasifikacijske usklade)		0	0
	<i>Promjena revalorizacijskih rezervi: zaštite (učinkoviti dio) računovodstvo</i>		0	0
	- dobiti/gubici		0	0
	- preneseno u račun dobiti i gubitka (reklasifikacijske usklade)		0	0
	Ukupna sveobuhvatna dobit		30	39

Računovodstvene politike i ostale bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA
za razdoblje od 01. siječnja do 31. prosinca 2018. godine

u '000 kn

Pozicija	Bilješka	01.01.2017- 31.12.2017.	01.01.2018- 31.12.2018.
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti		-1.428	-1.263
Primici od prodaje prenosivih vrijednosnih papira		0	257
Izdaci od kupnje prenosivih vrijednosnih papira		-1.410	-1.551
Primici od prodaje instrumenata tržišta novca		0	0
Izdaci od kupnje instrumenata tržišta novca		0	0
Primici od prodaje udjela investicijskih fondova		0	10
Izdaci od kupnje udjela investicijskih fondova		-28	-26
Primici od ulaganja u izvedene financijske instrumente		2	2
Izdaci od ulaganja u izvedene financijske instrumente		0	0
Primici od dividendi		0	2
Primici od kamata		14	63
Izdaci za kamate		0	0
Primici po depozitima, repo ugovorima i sličnim ugovorima o prodaji i ponovnoj kupnji		0	0
Izdaci po depozitima, repo ugovorima i sličnim ugovorima o prodaji i ponovnoj kupnji		0	0
Izdaci od naknada za upravljanje		-6	-19
Izdaci za naknade depozitaru		0	0
Izdaci za transakcijske troškove i ostale dozvoljene troškove fonda		0	0
Ostali primici iz poslovnih aktivnosti		112	616
Ostali izdaci iz poslovnih aktivnosti		-112	-617
Novčani tokovi iz financijskih aktivnosti		1.549	1.379
Primici s osnova uplata na osobni račun člana		941	1.243
Primici s osnove promjene članstva		586	40
Primici s osnove državnih poticaja		23	120
Izdaci s osnova isplata mirovina		0	-13
Izdaci s osnove promjene članstva		0	-11
Izdaci zbog smrti člana		-1	0
Ostali primici iz financijskih aktivnosti		0	0
Ostali izdaci iz financijskih aktivnosti		0	0
Efekti promjene tečaja stranih valuta		-1	1
Neto povećanje (smanjenje) novčanih sredstava		120	117
Novac na početku razdoblja		100	220
Novac na kraju razdoblja	5	220	337

Računovodstvene politike i ostale bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

**IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U NETO IMOVINI MIROVINSKOG FONDA
za razdoblje od 01. siječnja do 31. prosinca 2018. godine**

u '000 kn

Pozicija	01.01.2017- 31.12.2017.	01.01.2018- 31.12.2018.
Dobit ili gubitak	4	18
Ostala sveobuhvatna dobit	26	21
Povećanje/smanjenje neto imovine od poslovanja fonda (sveobuhvatna dobit)	30	39
Primici s osnova uplata na osobni račun	964	1.245
Primici s osnove promjene članstva	585	40
Primici s osnove državnih poticaja	23	120
Izdaci s osnova isplata mirovina	0	-13
Izdaci s osnove promjene članstva	0	-11
Izdaci zbog smrti člana	-1	0
Ukupno povećanje/smanjenje od transakcija s udjelima fonda	1.571	1.381
Ukupno povećanje/smanjenje neto imovine fonda	1.601	1.420

Računovodstvene politike i ostale bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O POSEBNIM POKAZATELJIMA MIROVINSKOG FONDA
na dan 31. prosinca 2018. godine

u '000 kn

Pozicija	31.12.2018.	31.12.2017.	31.12.2016.	31.12.2015.	31.12.2014.
Neto imovina fonda	3.096	1.676	75	0	0
Broj udjela fonda	29.339	16.181	749	0	0
Cijena udjela fonda	105,5483	103,5892	99,9940	0,0000	0,0000
	2018.	2017.	2016.	2015.	2014.
Prinos fonda	1,89	3,60	4,71	0,00	0,00
Pravne osobe za posredovanje u trgovanju financijskim instrumentima putem kojih je fond obavio više od 10% svojih transakcija tijekom tekućeg razdoblja					
Pravne osobe za posredovanje u trgovanju financijskim instrumentima	Vrijednost transakcija obavljenih putem pravnih osoba za posredovanje iskazana kao postotak od ukupne vrijednosti svih transakcija fonda u tekućem razdoblju		Provizija plaćena pravnoj osobi za posredovanje iskazana kao postotak ukupne vrijednosti transakcija obavljenih posredstvom te pravne osobe		
ERSTE I STEIERMARKISCHE BANK D.D.		41,61		0,01	
RAIFFEISENBANK AUSTRIA		15,33		0,00	
ZAGREBAČKA BANKA D.D.		11,15		0,01	

Računovodstvene politike i ostale bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

**IZVJEŠTAJ O VREDNOVANJU IMOVINE I OBVEZA MIROVINSKOG FONDA
na dan 31. prosinca 2018. godine**

u '000 kn

Metoda vrednovanja	Pozicije	31.12.2017.	% NAV	31.12.2018.	% NAV
Fer vrijednost	Financijska imovina	1.460	87,09	2.725	87,98
	...od toga tehnikama procjene	605	36,12	1.211	39,09
	Financijske obveze	0	-0,01	-1	-0,04
	...od toga tehnikama procjene	0	-0,01	-1	-0,04
Amortizirani trošak	Financijska imovina	220	13,12	376	12,15
	Financijske obveze	0	0,00	0	0,00
Ostale metode	Ostala imovina	0	0,00	0	0,00
	Ostale obveze	-4	-0,20	-3	-0,09

Računovodstvene politike i ostale bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

Bilješke uz financijske izvještaje

1 Fond koji je predmet izvještavanja

AZ Treći horizont zatvoreni dobrovoljni mirovinski fond („Fond“) je fond zaposlenika čiji je osnivač Nezavisni sindikat znanosti visokog obrazovanja. Fond je osnovan 4. studenog 2016. godine, a sa radom je započeo 30. prosinca 2016. Mirovinskim fondom upravlja Allianz ZB d.o.o. društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima („Društvo za upravljanje“), a sjedište Društva za upravljanje se nalazi u Zagrebu, Heinzelova 70. Krajnji vlasnik i krajnje matično društvo Društva za upravljanje je Allianz SE, Njemačka.

Mirovinski fond je fond posebne vrste koji nema pravnu osobnost i osnovan je kao dobrovoljni mirovinski fond, ograničen na članove sindikata čiji je osnivač Nezavisni sindikat znanosti i visokog obrazovanja, društva registriranog u Hrvatskoj radi ulaganja novčanih sredstava članova s ciljem povećanja vrijednosti i zaštite imovine Fonda radi osiguranja isplate mirovinskih davanja njegovim članovima, u skladu s odredbama Zakona o dobrovoljnim mirovinskim fondovima („Zakon“).

Načela i strategija ulaganja

Fond će provoditi ulaganja imovine poštujući temeljna načela ulaganja: sigurnosti, razboritosti i opreza, lojalnosti, skrbi, smanjivanja rizika raspršenošću ulaganja, zakonitosti, održavanja odgovarajuće likvidnosti i zabrane sukoba interesa vodeći pri tome računa o zakonskim ograničenjima ulaganja imovine.

U procesu procjene izloženosti imovine Fonda pojedinim tržišnim rizicima promatra se portfelj Fonda u agregiranoj formi, tj. unutar odgovarajućih klasa imovine. Klase izloženosti ujedno predstavljaju osnovu za procjenu utjecaja pojedinih tržišnih događaja na portfelj Fonda, odnosno osnovu za procjenu rizika kojima je imovina Fonda izložena.

Zagrebačka banka d.d. („Depozitar“) je depozitar Fonda.

Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga („Agencija“) je regulatorno tijelo Fonda.

2 Osnova za pripremu

Izjava o usklađenosti

Financijski izvještaji pripremljeni su u skladu s Pravilnikom o godišnjim, polugodišnjim i drugim izvještajima dobrovoljnog mirovinskog fonda (NN 104/17) izdanim od strane Agencije.

Računovodstvena regulativa Agencije temelji se na Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja usvojenim od strane Europske Unije („MSFI usvojeni od strane EU“).

Računovodstvene politike podudaraju se s računovodstvenim načelima Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja usvojenih od strane EU, te se u opisu računovodstvenih politika Fonda poziva na pojedine standarde koji su bili u primjeni na dan 31. prosinca 2018. godine.

Ovi financijski izvještaji odobreni su od strane Uprave Društva za upravljanje dana 18. ožujka 2019. godine.

Osnova za mjerenje

Ovi financijski izvještaji pripremljeni su na osnovi fer vrijednosti za financijske instrumente po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka i financijske instrumente koji se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Ostala financijska imovina i obveze iskazani su po amortiziranom trošku ili povijesnom trošku.

Prezentacija financijskih izvještaja

Ovi financijski izvještaji pripremljeni su na temelju konzistentne prezentacije i klasifikacije. Usporedni podaci o realiziranim dobitima i gubicima po financijskim instrumentima su netirani kako bi se postigla usporedivost s prikazom tekuće godine. Reklasifikacija je samo prezentacijske naravi i ne utječe na rezultat za godinu.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

2 Osnova za pripremu (nastavak)

Korištenje procjena i prosudbi

Sastavljanje financijskih izvještaja sukladno računovodstvenoj regulativi primjenjivoj za mirovinske fondove u Republici Hrvatskoj zahtijeva donošenje prosudbi, procjena i pretpostavki od strane rukovodstva koje utječu na primjenu politika i objavljenih iznosa imovine i obveza, prihoda i troškova. Procjene i povezane pretpostavke temelje se na povijesnom iskustvu i različitim drugim faktorima koji se smatraju realnima u određenim okolnostima, čiji rezultati čine osnovu za donošenje prosudbi o knjigovodstvenim vrijednostima imovine i obveza koje nisu direktno vidljive iz ostalih izvora. Stvarni rezultati se mogu razlikovati od procjena.

Procjene i pripadajuće pretpostavke redovito se pregledavaju. Promjene računovodstvenih procjena priznaju se u razdoblju u kojem je promjena procjene napravljena ako promjena utječe samo na to razdoblje. Ako promjena utječe na razdoblje u kojem je nastala i na buduća razdoblja, priznaje se u razdoblju u kojem je nastala i u budućim razdobljima.

Informacije o prosudbama rukovodstva Društva za upravljanje koje se odnose na primjenu računovodstvenih propisa, koji imaju značajan utjecaj na financijske izvještaje kao i informacije o procjenama sa znatnim rizikom mogućeg značajnog usklađenja u idućoj godini objavljene su u Bilješci 4.

Funkcionalna i izvještajna valuta

Financijski izvještaji pripremljeni su u kunama ("kn"), koje su ujedno i funkcionalna valuta, te su zaokruženi na najbližu tisuću.

Službeni tečaj na dan 31. prosinca 2018. godine bio je 7,417575 kuna za 1 euro (2017.: 7,513648 kuna) i 6,469192 kuna za 1 američki dolar (2017.: 6,269733 kuna).

3 Značajne računovodstvene politike

Računovodstvene politike dosljedno su primjenjivane na sva razdoblja prikazana u ovim financijskim izvještajima.

Prihodi od ulaganja

Prihodi od ulaganja za razdoblje uključuju realizirane dobitke od ulaganja u vlasničke i dužničke vrijednosnice, udjele u investicijskim fondovima te derivativne financijske instrumente, nerealizirane dobitke od financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, prihode od kamata i amortizacije premije (disonta), pozitivne tečajne razlike, dividende i ostali slične prihode.

Fond primjenjuje FIFO metodu ("First-In-First-Out") za određivanje realiziranih dobitaka i gubitaka kod prestanka priznavanja.

Prihodi od kamata od dužničkih vrijednosnica po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit te tekućih računa i plasmana kod banaka priznaju se u dobiti ili gubitku kako nastaju, primjenom efektivne kamatne stope relevantnog instrumenta izračunate na datum stjecanja, kojom se budući procijenjeni novčani tokovi svode na neto sadašnju vrijednost tijekom razdoblja trajanja pripadajućeg ugovora ili primjenom odgovarajuće promjenjive kamatne stope. Prihodi od kamata uključuju i amortizaciju bilo kojeg diskonta ili premije, i ukoliko je primjenjivo, transakcijske troškove ili ostale razlike između početne knjigovodstvene vrijednosti kamatonosnog instrumenta i njegove vrijednosti po dospijeću, izračunatih primjenom efektivne kamatne stope.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Prihodi od ulaganja (nastavak)

Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračuna amortiziranog troška financijske imovine ili obveze i raspoređivanja prihoda od kamata ili rashoda od kamata tijekom očekivanog razdoblja držanja instrumenata. Prihod od kamata od dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka priznaje se po efektivnoj kamatnoj stopi te je prikazan u stavci Prihodi od kamata i amortizacije premije (diskonta) u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Prihod od dividendi od kotiranih vlasničkih vrijednosnica i raspodjele iz investicijskih fondova priznaju se kao prihod kada je ostvareno pravo na dividendu.

Rashodi

Rashodi Mirovinskog fonda uključuju realizirane gubitke od ulaganja u vlasničke i dužničke vrijednosnice, udjele u investicijskim fondovima te derivativne financijske instrumente, nerealizirane gubitke od financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, naknade za upravljanje, naknade depozitaru, brokerske naknade od transakcija financijskih instrumenata po računu dobiti i gubitka, transakcijske troškove, negativne tečajne razlike, te ostale rashode.

Troškovi poslovanja se priznaju u dobiti ili gubitku kako nastaju. Određene troškove poslovanja te rashode nastale na temelju upravljanja Fondom snosi Društvo za upravljanje u skladu sa Zakonom i regulativom Agencije te oni nisu prikazani kao rashod u financijskim izvještajima Fonda.

Nerealizirani dobiti i gubici od financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

Nerealizirani dobiti i gubici od ulaganja u financijske instrumente uključuju promjenu fer vrijednosti financijske imovine i obveza po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka te nerealizirane tečajne razlike od ulaganja u vrijednosne papire.

Dobici i gubici od preračunavanja monetarne imovine i obveza

Transakcije u stranim valutama preračunate su po službenom tečaju Hrvatske narodne banke na dan poslovne promjene. Monetarna i nemonetarna imovina i obveze izražene u stranim valutama preračunati su u kune po službenom tečaju koji se primjenjuje na datum izvještavanja. Sve tečajne razlike koje proizlaze iz preračunavanja stranih valuta i svi realizirani dobiti umanjeni za gubitke kod prodaje ili namire monetarne imovine ili obveza uključeni su u dobit ili gubitak u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti. Tečajne razlike koje proizlaze iz financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak prikazane su u poziciji neto tečajnih razlika financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i. Sve ostale tečajne razlike proizašle od preračunavanja stranih valuta po imovini i obvezama, uključujući novčana sredstva i depozite kod kreditnih institucija i ostala ulaganja koja se vrednuju po amortiziranom trošku prikazane su unutar ostalih tečajnih razlika.

Financijski instrumenti

Klasifikacija

Mirovinski fond klasificira svoju financijsku imovinu i financijske obveze na temelju poslovnog modela upravljanja financijskom imovinom i obvezama i obilježjima financijske imovine s ugovornim novčanim tokovima u sljedeće kategorije: financijska imovina i obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i financijska imovina i obveze po amortiziranom trošku,. Društvo za upravljanje odlučuje o klasifikaciji odmah pri inicijalnom priznavanju.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Financijski instrumenti (nastavak)

Financijska imovina i financijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

Financijska imovina i financijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitke je financijska imovina ili financijske obveze koja nije klasificirana kao financijska imovina koja se mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ili financijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku.

Određena ulaganja ili obveze mogu se pri početnom priznavanju neopozivo kategorizirati u ovu kategoriju ako se time otklanja ili znatno umanjuje nedosljednosti pri mjerenju ili priznavanju (računovodstvena neusklađenost) koja bi u protivnome nastala zbog mjerenja imovine ili obveza ili priznavanja dobiti ili gubitka povezanih s tom imovinom ili obvezama na različitim osnovama.

Financijski instrumenti po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka uključuju vlasničke vrijednosnice, ulaganja u investicijske fondove te derivativne financijske instrumente.

Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Financijska imovine se klasificira po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ukoliko su ispunjeni slijedeći uvjeti:

- a) Financijska imovina drži se u okviru poslovnog modela čiji se cilj ostvaruje i prikupljanjem ugovornih novačnih tokova i prodajom financijske imovine i
- b) Na temelju ugovornih uvjeta financijske imovine na određene datume nastaju novčani tokovi koji su samo plaćanje glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice.

Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit uključuje dužničke vrijednosnice.

Financijska imovina i obveze po amortiziranom trošku

Financijska imovina se klasificira po amortiziranom trošku ukoliko su ispunjeni slijedeći uvjeti:

- a) Financijska se imovina drži u okviru poslovnog modela čija je svrha držanje financijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova i
- b) Na temelju ugovornih uvjeta financijske imovine na određene datume nastaju novčani tokovi koji su samo plaćanje glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice.

Iako se u ovu kategoriju klasificira imovina za koju je cilj držanje do dospijeca, prodaju je moguće realizirati u slučajevima povećanja kreditnog rizika imovine, povećanja rizika koncentracije, prekoračenja ograničenja ulaganja ili izvršenja prodaje netom prije dospijeca i ako su sredstva od prodaje približno jednaka iznosu koji se prikuplja u okviru preostalih ugovornih novčanih tokova.

Financijska ulaganja koja se vrednuju po amortiziranom trošku uključuju dužničke vrijednosnice.

Ostale financijske obveze

Financijske obveze koje se ne vode po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka uključuju obveze s osnove ulaganja u financijske instrumente i financijske obveze proizašle iz imovine članova Mirovinskog fonda te ostale obveze.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Financijski instrumenti (nastavak)

Priznavanje i prestanak priznavanja

Priznavanje imovine i obveza provodi se ovisno o vrsti imovine i obveza, te provedenoj klasifikaciji. Fond priznaje financijsku imovinu ili financijsku obvezu u izvještaju o financijskom položaju samo i isključivo kada fond postaje jedna od ugovornih strana na koju se primjenjuju ugovorni uvjeti instrumenta.

Financijska imovina i obveze početno se priznaju po fer vrijednosti uvećano ili umanjeno, u slučaju financijske imovine ili financijskih obveza koje se ne vode po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, za transakcijske troškove koji su direktno povezani sa stjecanjem ili isporukom financijske imovine ili financijskih obveza. Izuzetak od navedenog su financijska imovina i financijske obveze koje se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, koji se pri početnom priznavanju ne dodaju transakcijski troškovi, jer se oni po nastanku priznaju u račun dobiti i gubitka.

Početno priznavanje financijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, te dužničkih vrijednosnih papira koji se vode po amortiziranom trošku, obavlja se na datum ugovora (datum trgovanja).

Početno priznavanje ostale imovine koja se mjeri po amortiziranom trošku obavlja se na datum namire.

Kupnja i prodaja financijskih instrumenata priznaje se u imovini Fonda na datum ugovora (trgovanja). Zaključne transakcija kupnje priznaje se u imovini prema vrsti i provedenoj klasifikaciji financijskog instrumenta uz istovremeno priznavanje obveze za namiru. Na dan zaključenja transakcije prodaje, u imovini fonda financijski instrument se prestaje priznavati, a počinje se priznavati potraživanje s osnove prodaje financijskog instrumenta.

Prilikom sudjelovanja u javnoj ponudi vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca (inicijalna i sekundarna ponuda, ponuda ograničenom broju ulagatelja i sl.). prenosivi vrijednosni papiri i instrumenti tržišta novca iskazuju se kao potraživanje u iznosu prihvaćene ponude, a nakon njihovog upisa na račun Društva ili pod/skbnika u središnjem depozitoriju, odnosno u slučaju ulaganja u prenosive vrijednosne papire izdavatelja iz druge države članice ili države članice Organizacije za gospodarsku suradnju i nadzor (dalje: OECD) po primljenoj obavijesti od depozitara, priznaje se u imovini Fonda sukladno klasifikacijama financijske imovine.

Prenosivi vrijednosni papiri kod obvezujućih javnih ponuda za otkup vrijednosnih papira vrednuju se od datuma obavijesti depozitara o prihvaćenoj ponudi od strane ponuditelja po cijeni otkupa iz javne ponude.

Promjene nad imovinom i obvezama u poslovnim knjigama evidentiraju se na osnovu rednih i vjerodostojnih knjigovodstvenih isprava.

Potraživanja ili obveze po osnovi kamata i sličnih prava i obveza iskazuju se u imovini ili obvezama po utvrđivanju imateljevog prava.

Potraživanja za dividende ili udjele u dobiti priznaju se u imovini Društva na prvi dan od kojeg se dionicom trguje bez prava na dividendu (ex dividend date). Iznimno, Fond može priznati potraživanje za dividende ili udjele u dobiti u imovini na dan utvrđivanja imateljevog prava, a temeljem odluke o isplati dividende ili raspodjele dobiti nadležnog organa trgovačkog društva (npr. glavne skupštine) ili zaprimljene obavijesti od depozitara.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Financijski instrumenti (nastavak)

Naknadno mjerenje

Nakon početnog priznavanja financijska imovina, uključujući derivative koji predstavljaju imovinu, mjeri se po fer vrijednosti, bez umanjena za iznos transakcijskih troškova koji mogu nastati prilikom prodaje ili drugog načina otuđenja, osim vezano za financijsku imovinu koja se mjeri po amortiziranom trošku, primjenom metode efektivne kamatne stope.

Nakon početnog priznavanja financijske obveze mjere se po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope, osim:

- a) Financijskih obveza po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka. Takve obveze, uključujući derivative koji predstavljaju obveze, mjere se po fer vrijednosti, osim derivativne obveze koja je povezana i mora biti podmirena isporukom glavnih instrumenata koji ne kotiraju, čija se fer vrijednost ne može pouzdano utvrditi, koja će se mjeriti po trošku stjecanja
- b) Financijskih obveza koje nastaju ako prijenos financijske imovine ne udovoljava zahtjevima prestanka priznavanja ili se računovodstveno tretira primjenom pristupa nastavka kontinuiranog sudjelovanja u imovini.

Vrijednosni papiri koji kotiraju na burzama dnevno se vrednuju po tekućoj ili tržišnoj vrijednosti, a koja najbolje odražava njihovu fer vrijednost. Razlika između tržišne vrijednosti i troška ulaganja vrijednosnog papira priznaje se kao usklađenje u nerealizirane dobitke ili gubitke u račun dobiti ili gubitka za vrijednosne papire koji se vrednuju po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, odnosno u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti za vrijednosne papire koji se vrednuju po fer vrijednosti kroz sveobuhvatnu dobit.

Temeljem prodaje javljaju se realizirani dobitci/gubici koji čine razliku između knjigovodstvene cijene kupnje utvrđene na dan prodaje i cijene po kojoj se vrijednosni papir prodaje.

Obračun kamate po dužničkim vrijednosnih papirima evidentira se odvojeno od glavnice kako bi se izbjeglo poistovjećivanje rasta cijena koja proizlazi iz obračunate kamate i rasta tržišne vrijednosti dužničkog vrijednosnog papira.

Kamate se počinju obračunavati za imovinu i povezanu obvezu nakon datuma podmirenja kada se prenose s njima povezana prava. Datum podmirenja je datum na koji se imovina isporučuje subjektu ili na koji subjekt isporučuje imovinu.

Nakon početnog priznavanja svi vrijednosni papiri koji se vrednuju po amortiziranom trošku dnevno se ponovno vrednuju po amortiziranom trošku ili trošku stjecanja umanjenom za trajno smanjenje vrijednosti. Amortizacijski iznos financijskog sredstva jest iznos po kojem je financijsko sredstvo bilo utvrđeno na početku priznanja minus otplate glavnice, plus ili minus otpis (izravno ili putem upotrebe računa ispravka vrijednosti) radi umanjena vrijednosti.

Dužnički vrijednosni papir može se kupiti po nominalnoj vrijednosti, odnosno po višoj ili nižoj cijeni od nominalne. Eventualni diskont ili premija na dužnički vrijednosni papir koji se vrednuje po amortiziranom trošku mora se, tijekom životnog vijeka dužničkog vrijednosnog papira, amortizirati tako da na dan dospeljeća knjigovodstvena vrijednost bude jednaka nominalnoj vrijednosti na koju vrijednosni papir glasi. Diskont i premija se amortiziraju tijekom razdoblja do dospeljeća i priznaju u prihode od kamata. Kamatni prihod na dužničke vrijednosne papire povećava se amortizacijom diskonta, a smanjuje amortizacijom premije. Rezultirajuća knjigovodstvena vrijednost dužničkog vrijednosnog papira predstavlja amortizirani trošak ulaganja. Dužnički vrijednosni papiri se amortiziraju primjenom metode efektivne kamatne stope. U poslovnim knjigama odvojeno se evidentira nabavna vrijednost koju čini glavnica i diskont odnosno premija, amortizacija premije ili diskonta, te pripadajuće kamate po dužničkom vrijednosnom papiru.

Nakon početnog priznavanja premija ili diskont dužničkih vrijednosnih papira koji se vrednuju kroz ostalu sveobuhvatnu dobit amortizira se metodom efektivne kamatne stope i evidentira se u računu dobiti i gubitka.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Financijski instrumenti (nastavak)

Prestanak priznavanja

Financijska imovina prestat će se priznavati u imovini Fonda, samo, i isključivo ako:

- a) Ugovorna prava na novčane tokove od financijske imovine isteknu, ili
- b) Fond prenese financijsku imovinu.

Fond prenosi financijsku imovinu, samo, i isključivo ako:

- a) Prenese ugovorna prava na primitak novčanih tokova od financijske imovine, ili
- b) Zadrži ugovorna prava na primitak novčanih tokova od financijske imovine, ali preuzme ugovornu obvezu isplate novčanih tokova jednom ili više primatelj unutar ugovora.

Fond će ukloniti financijsku obvezu (ili dio financijske obveze) iz izvještaja o financijskom položaju samo i isključivo ako je ista nestala, tj. ako je ugovorna obveza podmirena, ispravljena ili istekla.

Razmjena dužničkih instrumenata sa suštinski različitim uvjetima između postojećeg primatelja i davatelja računovodstveno će se tretirati kao nestajanje originalne financijske obveze i priznavanje nove financijske obveze. Slično tome, značajna izmjena uvjeta postojeće financijske obveze ili dijela iste (koja je povezana ili nije povezana s financijskim teškoćama dužnika) računovodstveno će se tretirati kao nestajanje originalne financijske obveze i priznavanje nove financijske obveze.

Razlika između knjigovodstvene vrijednosti financijske obveze (ili dijela financijske obveze) nestale ili prenesene drugoj strani i plaćene naknade, uključujući svu prenesenu nenovčanu imovinu ili preuzete obveze, priznat će se u dobiti ili gubitku.

Fond primjenjuje FIFO metodu („First-In-First-out“) za određivanje realiziranih dobitaka i gubitaka kod prestanak priznavanja.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Financijski instrumenti (nastavak)

Principi mjerenja fer vrijednosti

Fer vrijednost financijske imovine temelji se na njihovoj kotiranoj tržišnoj cijeni na dan izvještavanja utvrđenoj prema regulativi Agencije, bez umanjenja za zavisne troškove ili je temeljena na vrijednosti sličnih financijskih instrumenata.

Fer vrijednost utvrđuje se kao cijena koja se može ostvariti prodajom imovine ili platiti za prijenos obveze u redovnoj transakciji između tržišnih sudionika na datum mjerenja, ili u njihovom nedostatku, cijena koja se može ostvariti na najpovoljnijem tržištu na kojem Fond ima pristup na datum mjerenja. Fer vrijednost obveze također odražava njezin rizik neizvršenja.

Fer vrijednost vlasničkih i dužničkih vrijednosnih papira temelji se na prosječnoj vaganoj cijeni trgovanja, cijeni zadnje ponude odnosno cijeni posljednje transakcije sukladno Pravilniku o utvrđivanju neto vrijednosti imovine i cijene udjela dobrovoljnog fonda (NN 128/17).

Međutim, postojanje kotirane cijene ne smatra se automatski odgovarajućom mjerom fer vrijednosti. Dodatno se prati razdoblje od zadnjeg dana transakcije, volumen transakcija kao i velike oscilacije u kotiranim cijenama.

Ako službeno odobrena cijena financijskog instrumenta nije dostupna na burzi ili od brokera/dealeara za instrumente kojima se ne trguje na određenom tržištu, fer vrijednost instrumenta procjenjuje se primjenom tehnika procjene, uključujući upotrebu usporednih transakcija koje su obavljene prema tržišnim uvjetima, usporedbom fer vrijednosti drugog instrumenta koji je suštinski isti, tehnike diskontiranih novčanih tokova, ili bilo kojom drugom tehnikom procjene koja omogućava procjenu cijena dobivenih u stvarnim tržišnim transakcijama.

Kod primjene tehnika diskontiranog novčanog toka, procijenjeni budući novčani tokovi temelje se na najboljoj procjeni rukovodstva Društva za upravljanje, a primijenjena diskontna stopa je tržišna stopa na datum izvještavanja koja je primjenjiva na instrumente sa sličnim uvjetima. Kod primjene ostalih modela određivanja cijene, ulazni podaci temelje se na tržišnim podacima na datum izvještavanja.

Fer vrijednost derivatnih instrumenata kojima se ne trguje na uređenom tržištu procjenjuje se temeljem iznosa primitaka ili izdataka koje bi Fond imao u slučaju da prekine ugovor na datum izvještavanja, uzimajući u obzir trenutne tržišne uvjete i kreditnu sposobnost druge ugovorne strane.

Aktivno i neaktivno tržište

Smatra se da financijski instrument kotira na aktivnom tržištu ako su kotirane cijene neposredno i redovno raspoložive na aktivnom tržištu, od trgovaca, brokera, poslovne grupe, agencije za regulaciju cijena ili zakonodavne agencije i ako te cijene predstavljaju stvarne i redovno nastale transakcije prema tržišnim uvjetima.

Kotirane tržišne cijene za određenu imovinu predstavljaju sadašnju cijenu ponude, a ako ista nije dostupna tada cijena posljednje transakcije dokazuje sadašnju fer vrijednost pod uvjetom da od razdoblja provedbe transakcije nije bilo značajnih promjena ekonomskih okolnosti niti se radilo o prisilnoj transakciji.

Za prenosive dužničke vrijednosne papire i instrumente tržišta novca, kojima se trguje u Republici Hrvatskoj, aktivnim tržištem smatra se tržište na kojem se navedenim instrumentima trgovalo minimalno 15 trgovinskih dana u tromjesečnom razdoblju.

Fer vrijednost prenosivih dužničkih vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca kojima se trguje u Republici Hrvatskoj na aktivnom tržištu izračunava se primjenom prosječne cijene trgovanja ponderirane količinom vrijednosnih papira protrgovanih na uređenom tržištu te prijavljenih OTC transakcija.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Financijski instrumenti (nastavak)

Principi mjerenja fer vrijednosti (nastavak)

Fer vrijednost prenosivih vrijednosnih papira te instrumenata tržišta novca kojima se trguje u drugoj državi članici Europske unije ili državi članici OECD-a na aktivnom tržištu vrednuje se primjenom zadnje cijene trgovanja objavljene na uređenom tržištu.

Instrumenti tržišta novca čiji je izdavatelj Republika Hrvatska, druga država članica ili država članica OECD-a vrednuju se metodom amortiziranog troška primjenom metode efektivne kamatne stope po prinosu do dospijeca relevantnom do trenutka nove transakcije u mirovinskom fondu kojim upravlja isto mirovinsko društvo, odnosno primarne emisije instrumenta tržišta novca istog izdavatelja s istim rokom dospijeca.

Prenosivi dužnički vrijednosni papiri čiji je izdavatelj Republika Hrvatska i kojima se trguje u Republici Hrvatskoj na neaktivnom tržištu vrednuju primjenom zadnje cijene objavljene na službenom financijsko-informacijskom servisu na dan za koji se vrednuje imovine i obveze („BVAL“).

Za prenosive vlasničke vrijednosne papire aktivnim tržištem smatra se tržište na kojem se navedenim instrumentom trgovalo minimalno 20 trgovinskih dana u tromjesečnom razdoblju.

Fer vrijednost vlasničkih vrijednosnih papira kojima se trguje u Republici Hrvatskoj na aktivnom tržištu izračunava se primjenom prosječne cijene trgovanja ponderirane količinom vrijednosnih papira protrgovanih na uređenom tržištu.

Fer vrijednost vlasničkih vrijednosnih papira na neaktivnom tržištu utvrđuje se tehnikama vrednovanja, kojima je cilj procijeniti cijenu po kojoj bi imovina bila prodana odnosno obveza prenesena u urednoj transakciji među tržišnim sudionicima za datum vrednovanja.

Procjene fer vrijednosti provode se na temelju tržišnih uvjeta i informacija o financijskom instrumentu korištenjem vidljivih tržišnih podataka gdje je to moguće i oslanjanjem što je manje moguće na specifične interne procjene.

Dobici i gubici od naknadnog mjerenja

Dobici i gubici proizašli iz promjene fer vrijednosti financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka priznaju se u dobit ili gubitak.

Dobici i gubici proizašli iz promjene fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit priznaju se u rezervama fer vrijednosti te prikazuju u Izvještaju o promjenama u neto imovini fonda.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Financijski instrumenti (nastavak)

Umanjenje vrijednosti financijske imovine

Na datum izvještavanja pregledavaju se financijski instrumenti koji se vode po trošku ili amortiziranom trošku te po fer vrijednosti sa promjenama fer vrijednosti priznatim u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti kako bi se ustanovilo postojanje objektivnih razloga za umanjenje vrijednosti. Ukoliko postoje takve indikacije, gubitak od umanjenja vrijednosti priznaje se u dobiti ili gubitku kao:

- razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova diskontiranih originalnom efektivnom kamatnom stopom, za financijsku imovinu koja se vodi po trošku ili amortiziranom trošku, te
- kao kumulativni gubitak koji je priznat u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, za financijske instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Iznos kumulativnog gubitka koji je isključen iz ostale sveobuhvatne dobiti i prikazan unutar dobiti ili gubitka je razlika između troška kupnje (umanjeno za otplatu glavnice i amortizaciju) i trenutne fer vrijednosti umanjene za prethodno priznata umanjenja vrijednosti.

Sva financijska imovina koja se vodi po amortiziranom trošku individualno se procjenjuje na umanjenje vrijednosti.

Kratkoročna stanja se ne diskontiraju. Ako se u narednom razdoblju iznos gubitka od umanjenja vrijednosti koji je priznat za određenu financijsku imovinu koja se vodi po amortiziranom trošku smanji i smanjenje se može objektivno povezati s događajem nastalim nakon smanjenja, smanjenje se poništava kroz dobit ili gubitak.

Derivativni financijski instrumenti

Derivativni financijski instrumenti početno se priznaju po fer vrijednosti na dan zaključivanja derivativnih ugovora, a naknadno se mjere po njihovoj fer vrijednosti. Kada derivativni instrumenti imaju pozitivnu fer vrijednost priznati su u imovini, dok se u slučaju negativne fer vrijednosti iskazuju u obvezama.

Fond koristi derivativne financijske instrumente kako bi se na optimalan način zaštitilo od izloženosti valutnom riziku koji proizlazi iz poslovnih, financijskih i ulagačkih aktivnosti. Fond ne drži niti izdaje derivativne financijske instrumente u špekulativne svrhe. Svi derivativi su klasificirani kao financijski instrumenti koji se drže radi trgovanja. Derivativni financijski instrumenti uključuju termenske ugovore u stranoj valuti.

Novčana sredstva

Novčana sredstva obuhvaćaju tekuće račune kod banaka.

Oporezivanje

Prema trenutno važećoj regulativi primjenjivoj u Hrvatskoj, dobit od Fonda ne podliježe oporezivanju.

Neto imovina Fonda i vrijednost obračunske jedinice

Neto imovinsku vrijednost Fonda čini ukupna vrijednost imovine Fonda umanjena za iznos obveza Fonda na dan utvrđivanja neto imovinske vrijednosti. Vrijednost obračunske jedinice predstavlja omjer neto imovinske vrijednosti Fonda i ukupnog broja obračunskih jedinica Fonda na isti dan.

Raspodjela rezultata Fonda

Raspodjela rezultata Fonda regulirana je Zakonom o dobrovoljnim mirovinskim fondovima. U skladu s trenutno važećim odredbama Zakona, sva dobit razdoblja raspoređuje se na račune članova.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)**3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)****Promjene računovodstvenih politika i objavljivanja****A) Novi i dopunjeni standardi koje je Fond usvojio**

Fond je za svoje izvještajno razdoblje koje započinje 1. siječnja 2018. godine usvojilo sljedeće nove i dopunjene standarde koje je usvojila Europska unija i koji su relevantni za financijske izvještaje Fonda:

- MSFI 15 *Prihodi od ugovora s kupcima i povezani dodaci raznim drugim standardima*
- MSFI 9 *Financijski instrumenti*

Usvajanje MSFI 15 nije imalo utjecaja na tekuće razdoblje ili bilo koje prethodno razdoblje i vjerojatno neće imati utjecaja na buduća razdoblja, dok su efekti usvajanja MSFI 9 prikazani kako slijedi:

Opis	MRS 39		Nova klasifikacija po MSFI 9	Neto vrijednost MRS 39	Neto vrijednost MSFI 9	Ponovno vrednovanje	
	Portfelj	Kategorije mjerenja		završno stanje na dan 31.12.2017	početno stanje na dan 01.01.2018	Očekivani kreditni gubici	Ostalo
Novčana sredstva	Zajmovi i potraživanja	Amortizirani i trošak	Amortizirani trošak	220	220	0	0
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	Financijska imovina po fer vrijednosti	Fer vrijednost	Fer vrijednost kroz RDG	74	74	0	0
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	Financijska imovina raspoloživa za prodaju	Fer vrijednost	Fer vrijednost kroz OSD	1.386	1.386	0	0
Ukupna imovina				1.680	1.680	0	0
Ostale obveze	Ostalo	Amortizirani i trošak	Amortizirani trošak	4	4	0	0
Ukupne obveze				4	4	0	0

Uz MSFI 9 – Financijski instrumenti („MSFI 9“) kao odgovor na prvu primjenu MSFI 9 izdan je izmijenjeni Pravilnik o utvrđivanju neto vrijednosti imovine i vrijednosti obračunske jedinice dobrovoljnog mirovinskog fonda (NN br. 128/17) („Pravilnik“) te su oba na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. Izmijenjeni Pravilnik uvodi mogućnost odstupanja od MSFI-ja u računovodstvenim politikama fondova u Republici Hrvatskoj budući da dozvoljava određena izuzeća od pravila mjerenja koja su propisana MSFI 9, a odnose se na financijsku imovinu koja se mjeri po amortiziranom trošku, pri čemu društva za upravljanje mirovinskim fondovima mogu odabrati da mirovinski fondovi pod njihovim upravljanjem priznaju kreditne gubitke samo na financijsku imovinu za koju postoji objektivni dokaz o umanjenju vrijednosti.

U suštini, navedeno znači kako bi, ukoliko se primijeni spomenuto izuzeće, suprotno od MSFI 9 koji posebno propisuje računovodstvo i izračun očekivanih kreditnih gubitaka, mirovinski fondovi nastavili priznavati umanjenje vrijednosti samo za nastale kreditne gubitke. Allianz ZB d.o.o. za upravljanje mirovinskim fondovima odlučilo je primijeniti ovo izuzeće za sve fondove kojim upravlja.

U skladu s navedenim ne očekuju se značajni učinci na financijske izvještaje Fonda za narednu godinu, koji proizlaze iz primjene izmijenjenog Pravilnika i izuzeća koje se odnosi na navedeno odstupanje od MSFI 9 koje primjenjuje Fond.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Promjene računovodstvenih politika i objavljivanja (nastavak)

B) Standardi i tumačenja koja još nisu usvojena

Objavljeno je nekoliko novih standarda i tumačenja koja nisu obvezna za izvještajna razdoblja koja završavaju 31. prosinca 2018. godine i koje Fond nije ranije usvojilo. Fond u nastavku procjenjuje utjecaj ovih novih standarda i tumačenja:

- *MSFI 16 Najmovi (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019. godine, prijevremena primjena dopuštena je samo uz istodobnu primjenu MSFI-ja 15)*

Novim se standardom utvrđuju pravila priznavanja, mjerenja, prezentiranja i objave najмова. Kod svih najмова najmoprimac ostvaruje pravo na upotrebu imovine na početku najma, kao i pravo na financiranje ako se najmnina plaća u ratama. Stoga se MSFI-jem 16 ukida klasificiranje najмова na poslovne ili financijske najmove, kao što se zahtijevalo MRS-om 17, i umjesto toga se uvodi jedinstveni model računovodstva najmoprimca.

Najmoprimci će morati priznati: (a) imovinu i obveze za sve najmove s rokom dospeljeća duljim od 12 mjeseci, osim ako je predmetna imovina male vrijednosti; i (b) amortizaciju imovine u najmu odvojeno od kamata na obveze po najmu u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti ili gubitku. U MSFI-ju 16 u značajnoj se mjeri preuzimaju računovodstveni zahtjevi za najmodavce iz MRS-a 17. Stoga najmodavci i dalje klasificiraju svoje najmove kao poslovne ili financijske najmove te svaku od te dvije vrste najma iskazuju na drugačiji način.

Tijekom 2018. godine, Fond nije imao ugovora o najmu.

B) Standardi i tumačenja koja još nisu usvojena

- *IFRIC 23 "Nesigurnost u pogledu tretmana poreza na dobit" (objavljen 7. lipnja 2017. i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019. godine).*

MRS 12 navodi kako se obračunavaju tekući i odgođeni porezi, ali ne i kako odražavati učinke neizvjesnosti. Tumačenje pojašnjava kako primijeniti zahtjeve za priznavanje i mjerenje u MRS-u 12 kada postoji neizvjesnost u pogledu tretmana poreza na dobit.

Subjekt treba odlučiti hoće li razmotriti svaki neizvjesni porezni tretman zasebno ili zajedno s jednim ili više drugih neizvjesnih poreznih tretmana ovisno o tome koji pristup bolje predviđa rješavanje neizvjesnosti. Subjekt treba pretpostaviti da će porezna uprava provjeriti iznose koje ima pravo provjeriti i saznati sve povezane informacije prilikom izvođenja tih provjera. Ukoliko subjekt zaključi da nije vjerojatno da će porezna uprava prihvatiti neizvjesno iskazivanje poreza, učinak neizvjesnosti će se odraziti na utvrđivanje povezane oporezive dobiti ili gubitka, porezne osnovice, neiskorištenih poreznih gubitaka, neiskorištenih poreznih olakšica ili poreznih stopa, koristeći najvjerojatniji iznos ili očekivanu vrijednost, ovisno o tome za koju metodu subjekt smatra da će bolje predvidjeti rješavanje neizvjesnosti.

Učinak promjene činjenica i okolnosti ili nove informacije koje utječu na prosudbe ili procjene potrebne za tumačenje iskazat će se kao promjena računovodstvene procjene. Primjeri promjena u činjenicama i okolnostima ili nove informacije koje mogu rezultirati ponovnom procjenom prosudbe ili procjene obuhvaćaju, ali nisu ograničene na, provjere ili radnje od strane porezne uprave, promjene pravila koje je utvrdila porezna uprava ili istek prava porezne uprave na provjeru ili ponovnu provjeru iskazivanja poreza.

Fond trenutno procjenjuje utjecaj tumačenja na financijske izvještaje.

- *Izmjene i dopune Konceptualnog okvira za financijsko izvještavanje (objavljene 29. ožujka 2018. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2020. godine)*

Izmijenjeni konceptualni okvir uključuje novo poglavlje o mjerenju; smjernice za izvještavanje o financijskom rezultatu; poboljšane definicije i smjernice - osobito definiciju odgovornosti; i pojašnjenja u važnim područjima, kao što su uloga upravljanja, razboritosti i neizvjesnost mjerenja u financijskom izvještavanju.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Promjene računovodstvenih politika i objavljivanja (nastavak)

B) Standardi i tumačenja koja još nisu usvojena (nastavak)

- *Definicija značajnosti - Dodaci MRS-a 1 i MRS-a 8 (objavljeni 31. listopada 2018. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2020. godine).*

Dodaci pojašnjavaju definiciju značajnosti i kako je treba primjenjivati kako bi definicija obuhvaćala smjernice koje su do sada bile sadržane drugdje u MSFI-jevima. Nadalje, poboljšana su objašnjenja uz samu definiciju. Naposljetku, dodaci osiguravaju dosljednost definicije značajnosti u svim MSFI-jevima. Informacije su značajne ako se opravdano može očekivati da će njihovo izostavljanje, pogrešno ili nejasno prikazivanje utjecati na odluke koje primarni korisnici financijskih izvještaja donose na temelju tih financijskih izvještaja, a koje pružaju financijske informacije o određenom izvještajnom subjektu. Grupa trenutno procjenjuje utjecaj dodataka na financijske izvještaje.

Osim ako gore nije drugačije navedeno, ne očekuje se da će novi standardi i tumačenja značajno utjecati na financijske izvještaje Fonda.

C) Standardi i tumačenja koja su bila u primjeni do 31. prosinca 2017.:

- *MRS 39 – Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje*

Fond klasificira svoju financijsku imovinu u sljedeće kategorije: krediti i potraživanja i financijska imovina u koja se drži do dospjeća. Klasifikacija ovisi o svrsi za koju je financijska imovina stečena. Uprava klasificira financijsku imovinu kod početnog priznavanja i procjenjuje tu klasifikaciju na svaki datum izvještavanja.

Kredit i potraživanja

Kredit i potraživanja predstavljaju nederivativnu financijsku imovinu s fiksnim ili odredivim plaćanjem koja ne kotira na aktivnom tržištu. Iskazana je u okviru kratkotrajne imovine, osim imovine s dospjećem dužim od 12 mjeseci nakon datuma bilance. Takva se imovina klasificira kao dugotrajna imovina. Kredit i potraživanja obuhvaćaju potraživanja od kupaca, depozite, krediti, ostala potraživanja i novac i novčane ekvivalente.

Financijska imovina koja se drži do dospjeća

Ovi financijski instrumenti inicijalno se priznaju po fer vrijednosti uvećanoj za troškove transakcije.

Naknadno mjerenje financijskih instrumenata u portfelju koji se drži do dospjeća vrši se po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope. Efekti naknadnog mjerenja odražavaju se u računu dobiti i gubitka.

Kamata zarađena na instrumentima u portfelju do dospjeća obračunava se mjesečno i iskazuje u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti u okviru prihoda od kamata.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Promjene računovodstvenih politika i objavljivanja (nastavak)

C) Standardi i tumačenja koja su bila u primjeni do 31. prosinca 2017. (nastavak):

- *MRS 39 – Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje (nastavak)*

Računovodstveni tretman datuma trgovanja

Propisani način kupnje i prodaje financijske imovine priznaje se na datum trgovanja, odnosno na datum kad se Fond obvezalo na kupnju financijske imovine.

Obračun na datum trgovanja odnosi se na (a) priznavanje sredstva koje se treba primiti i obveza platiti na datum trgovanja, (b) isknjižavanje sredstva koje je prodano i priznavanje potraživanja od kupca za naplatu na datum trgovanja. Općenito uzevši, kamate ne počinju teći danom trgovanja već od datuma podmirenja.

Prestanak priznavanja financijskih instrumenata

Fond prestaje priznavati financijsku imovinu kad više ne posjeduje ugovorna prava koja sadrži financijski instrument, što je uobičajeno slučaj kada je instrument prodan.

Umanjenje vrijednosti

Na svaki datum bilance Fond procjenjuje postoje li objektivni dokazi o umanjenju vrijednosti financijske imovine ili grupe financijskih sredstava. Vrijednost financijske imovine ili grupe financijskih sredstava je umanjena te do gubitaka od umanjenja vrijednosti dolazi ako, i samo ako, postoje objektivni dokazi umanjenja vrijednosti kao rezultat jednog ili više događaja koji su nastupili nakon početnog priznavanja imovine ('događaj nastanka gubitka') i ako taj događaj (ili događaji) nastanka gubitka ima utjecaj na procijenjene buduće novčane tokove financijske imovine ili grupe financijskih sredstava koja se može pouzdano procijeniti.

Ispravak vrijednosti provodi se kada postoje objektivni dokazi da Fond neće moći naplatiti sva svoja potraživanja ili realizirati dužničke vrijednosnice u skladu s dogovorenim uvjetima. Iznos ispravka vrijednosti utvrđuje se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti i nadoknadivog iznosa potraživanja, a predstavlja sadašnju vrijednost očekivanih novčanih priljeva diskontiranih korištenjem efektivne kamatne stope. Iznosi ispravka vrijednosti iskazuju se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

4 Računovodstvene procjene i procjene

Bilješka Računovodstvene procjene i prosudbe nadopunjuje bilješku o upravljanju financijskim rizicima (Bilješka 17).

Procjene i prosudbe koje nose znatan rizik mogućih značajnih usklada knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza u sljedećoj poslovnoj godini, opisane su u nastavku.

Glavni izvori neizvjesnosti vezani za procjene

(a) Fer vrijednost

Dio financijskih instrumenata Fonda mjeri se po fer vrijednosti i obično je moguće utvrditi njihovu fer vrijednost unutar razumnog raspona procjena.

Za financijske instrumente Fonda kojima se trguje na organiziranim tržištima, a koji se mjere po fer vrijednosti, kotirane cijene su direktno dostupne. Međutim, fer vrijednost određenih financijskih instrumenata, na primjer „over - the - counter“ derivativa ili vrijednosnica koje ne kotiraju, određuje se primjenom tehnika procjene, uključujući pozivanje na sadašnju fer vrijednost ostalih suštinski sličnih instrumenata (podložno odgovarajućim usklađenjima).

Utvrđivanje fer vrijednosti financijske imovine i obveza za koje ne postoji tržišna cijena zahtjeva korištenje metoda vrednovanja koje su opisane u Bilješki 3: *Principi mjerenja fer vrijednosti*. Za financijske instrumente s kojima se rijetko trguje i koji imaju netransparentnu cijenu, fer vrijednost je manje objektivna i zahtijeva različit stupanj prosudbe ovisno o likvidnosti, koncentraciji, neizvjesnosti tržišnih faktora, cjenovnim pretpostavkama i ostalim rizicima koji utječu na pojedini instrument.

Procjene fer vrijednosti provode se u određenom vremenskom trenutku na temelju tržišnih uvjeta i informacija o financijskom instrumentu. Ove su procjene po prirodi subjektivne i uključuju neizvjesnosti i pitanja koja značajno ovise o prosudbi, poput kamatnih stopa, promjenjivosti i procijenjenim novčanim tokovima, te se stoga, ne mogu utvrditi s potpunom preciznošću. Fond mjeri fer vrijednost temeljem hijerarhije fer vrijednosti koja je objašnjena u Bilješki 18: *Fer vrijednost*.

(b) Gubici od umanjenja vrijednosti financijske imovine koja se vodi po amortiziranom trošku i imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Potreba za umanjenjem vrijednosti imovine koja se vodi po amortiziranom trošku procjenjuje se kako je opisano u Bilješki 3: *Umanjenje vrijednosti financijske imovine*. Umanjenje vrijednosti za pojedinačne izloženosti temelji se na najboljoj procjeni rukovodstva Društva za upravljanje o sadašnjoj vrijednosti očekivanih budućih novčanih primitaka. Pri procjeni tih novčanih primitaka, rukovodstvo procjenjuje financijski položaj dužnika i neto nadoknadivu vrijednost instrumenata osiguranja.

(c) Regulatorni zahtjevi

Agencija je ovlaštena za provođenje regulatornog nadzora nad poslovanjem Fonda i može zahtijevati promjene knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza u skladu s odgovarajućim propisima. Uprava kontinuirano procjenjuje regulatorne zahtjeve i osigurava da Fond posluje u skladu s odgovarajućim propisima.

(d) Situacija na financijskim tržištima

Uprava Društva za upravljanje ne može pouzdano procijeniti učinke na financijski položaj Fonda bilo kakvog daljnjeg pogoršanja likvidnosti financijskih tržišta te povećane nepostojanosti na tržištima valuta i kapitala. Uprava Društva za upravljanje smatra da poduzima sve potrebne mjere kako bi podržala održivost i rast poslovanja Fonda u trenutnim okolnostima.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)**5 Novčana sredstva**

	31. prosinca 2017. '000 kn	31. prosinca 2018. '000 kn
Žiro računi kod depozitara		
- denominirani u kunama	210	326
- denominirani u stranim valutama		
- Euro	1	4
- Američki dolar	9	7
	<hr/> 220	<hr/> 337 <hr/>

Uplate pristigle na račun Fonda kod Zagrebačke banke d.d. do 16 sati prenose se na transakcijski račun Fonda kod Depozitara te se konvertiraju u obračunske jedinice po vrijednosti obračunske jedinice na dan uplate. Uplate pristigle na prolazni račun iza 16 sati smatraju se uplatama sljedećeg dana i konvertiraju se u obračunske jedinice sljedećeg dana.

Uplate koje se ne mogu pripisati osobnim računima članova uključuju se u imovinu Fonda kao sredstva u prijenosu na prolaznom računu banaka, dok je obveza za uplatu i raspored po osobnim računima članova iskazana kao obveza za sredstva u postupku prijenosa.

6 Prenosivi vrijednosni papiri koji se vrednuju po fer vrijednosti

	31. prosinca 2017. '000 kn	31. prosinca 2018. '000 kn
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		
- dužničke vrijednosnice	1.386	2.591
Financijski instrumenti po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		
- vlasničke vrijednosnice	46	93
	<hr/> 1.432	<hr/> 2.684 <hr/>

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)**7 Obveze prema mirovinskom društvu**

	31. prosinca 2017. '000 kn	31. prosinca 2018. '000 kn
Obveze za naknadu za upravljanje	1	2
	<u>1</u>	<u>2</u>
	<u><u>1</u></u>	<u><u>2</u></u>

U skladu sa Statutom Fonda, Društvo za upravljanje se odreklo ulazne naknade. Naknada od uplaćenih doprinosa se ne naplaćuje ni u slučaju prelaska članova iz Fonda u drugi Fond ukoliko njime upravlja Allianz ZB d.o.o., društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima.

8 Ostale obveze Fonda

	31. prosinca 2017. '000 kn	31. prosinca 2018. '000 kn
Obveze za uplaćene doprinose članova	3	1
	<u>3</u>	<u>1</u>

9 Prihodi od kamata i amortizacija premije (diskonta)

	2017. '000 kn	2018. '000 kn
Dužničke vrijednosnice		
- po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	14	36
- po amortiziranom trošku	0	1
Tekući računi kod Depozitara	0	0
Ukupno	<u>14</u>	<u>37</u>
	<u><u>14</u></u>	<u><u>37</u></u>

Iznos od 36 tisuća kuna (2017.: 14 tisuća kuna) uključuje 34 tisuće kuna (2017.: 10 tisuća kuna) amortizacije premija po metodi efektivne kamatne stope dužničkih vrijednosnica po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit . Iznos od 1 tisuća kuna uključuje 0 kuna amortizacije diskonta/premije po portfleju koji se vodi po amortiziranom trošku.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)**10 Neto realizirani i nerealizirani dobiti (gubici) od financijskih instrumenata i ostale tečajne razlike**

2017.	Neto realizirani dobiti od financijskih instrumenata '000 kn	Neto nerealizirani gubici od financijskih instrumenata '000 kn	Neto tečajne razlike financijskih instrumenata po fer vrijednosti '000 kn	Ukupno '000 kn
Portfelj po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka				
Vlasničke vrijednosnice	0	-1	0	-1
Investicijski fondovi	0	-1	0	-1
Forward ugovori	2	0	0	2
	<u>2</u>	<u>-2</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Portfelj po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit				
Dužničke vrijednosnice	0	26	0	26
Ukupno	<u>2</u>	<u>24</u>	<u>0</u>	<u>26</u>
	<u><u>2</u></u>	<u><u>24</u></u>	<u><u>0</u></u>	<u><u>26</u></u>
2018.	Neto realizirani dobiti od financijskih instrumenata '000 kn	Neto nerealizirani dobiti od financijskih instrumenata po fer vrijednosti '000 kn	Neto tečajne razlike financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka '000 kn	Ukupno '000 kn
Portfelj po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka				
Vlasničke vrijednosnice	0	-5	0	-5
Investicijski fondovi	0	-4	1	-3
Derivativni instrumenti	3	0	0	3
	<u>3</u>	<u>-9</u>	<u>1</u>	<u>-5</u>
Portfelj po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit				
Dužničke vrijednosnice	8	21	0	29
Ukupno	<u>11</u>	<u>12</u>	<u>1</u>	<u>24</u>
	<u><u>11</u></u>	<u><u>12</u></u>	<u><u>1</u></u>	<u><u>24</u></u>

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

10 Neto realizirani i nerealizirani dobiti (gubici) od financijskih instrumenata i ostale tečajne razlike (nastavak)

Nerealizirani dobiti i gubici kao i tečajne razlike se računaju dnevno na bruto principu te se u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti prikazuje kumulativ gubitaka i dobitaka. Prilikom prodaje financijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka i financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, realizirani efekti priznaju se po neto principu u realizirane dobitke ili gubitke uvećano ili umanjeno za razliku do prodajne cijene.

U izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti u pozicijama realizirani dobiti i realizirani gubici prikazan je neto iznos dobitaka i gubitaka zabilježenih do trenutka prodaje.

Ostale pozitivne i negativne tečajne razlike odnose se na tečajne razlike realizirane prodajom ulaganja u financijske instrumente, realizirane i nerealizirane tečajne razlike pri svođenju tekućih računa i ostalih potraživanja, kao i efekte od spot kupoprodaje stranih valuta. Tijekom 2018. godine Fond realizirao je tisuću kuna negativnih neto tečajnih efekata od spot kupoprodaje stranih valuta (2017.: 0 kuna).

11 Rashodi s osnova odnosa s mirovinskim društvom

	2017. '000 kn	2018. '000 kn
Naknada za upravljanje	7	21
	<u> </u>	<u> </u>

Dnevno upravljanje Mirovinskim fondom obavlja Allianz ZB d.o.o. društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima. Društvo za upravljanje ima pravo na naknadu od imovine Fonda, u iznosu od najviše 0,90% godišnje od ukupne imovine Fonda umanjene za iznos svih obveza Fonda s osnove ulaganja. Naknada se obračunava dnevno, a naplaćuje mjesečno.

12 Naknada Depozitaru

Zagrebačka banka d.d. je depozitna banka Fonda. Naknada depozitnoj banci se obračunava na ukupnu vrijednost imovine Fonda umanjenu za iznos svih obveza Fonda s osnove ulaganja.

Naknada depozitnoj banci iznosi 0,00%, obzirom da depozitna banka ne naplaćuje naknadu fondovima s imovinom manjom od 20 milijuna kuna.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

13 Naknada za izlaz

Društvo za upravljanje također ima pravo na naknadu za izlaz koja se obračunava članu prilikom izlaska iz Fonda. Ova naknada se obračunava na iznos na osobnom računu člana i odbija od tog iznosa. Izlazna naknada ne naplaćuje se u svim slučajevima isplate mirovina, uključujući jednokratnu isplatu, prijenosa u mirovinsko osiguravajuće društvo te prijenosa sredstava s osobnog računa člana Fonda u AZ Benefit radi isplate mirovine. Izlaznu naknadu Društvo za upravljanje će obračunati i odbiti od ukupnog iznosa sredstava na osobnom računu člana Fonda u iznosu od 10% prilikom prijenosa sredstava u dobrovoljni fond pod upravljanjem drugog društva za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondovima kad se prijenos vrši prije isteka desete godine članstva u Fondu. Izlaznu naknadu Društvo za upravljanje će obračunati i odbiti od ukupnog iznosa sredstava na osobnom računu člana Fonda u iznosu od 5% prilikom prijenosa sredstava u dobrovoljni fond pod upravljanjem drugog društva za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondovima kad se prijenos vrši nakon isteka desete godine članstva u Fondu. Izlaznu naknadu Društvo za upravljanje će obračunati i odbiti od ukupnog iznosa sredstava na osobnom računu člana Fonda u iznosu od 3% prilikom prijenosa sredstava u dobrovoljni fond pod upravljanjem Društva, osim u Budući da se naknada direktno umanjuje od prebačenog iznosa sa računa člana Društva za upravljanje, naknada se ne priznaje kao rashod Fonda.

Tijekom 2018. i 2017. nije bilo obračunate izlazne naknade.

14 Transakcijski troškovi

Transakcijski troškovi uključuju transakcijske troškove financijske imovine po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak te troškove vezane uz namiru i plaćanje transakcija.

15 Transakcije s obračunskim jedinicama

Novčani primici od članova Fonda

Uplate članova Fonda obračunavaju se u kunskoj protuvrijednosti eura po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan uplate. U skladu sa Zakonom, ova sredstva na računima članova Fonda i naknadno ostaju denominirana u kunama i njihova se vrijednost više ne mijenja u odnosu na ostale strane valute. Obračunske jedinice se stoga obračunavaju prema povijesnom kunskom iznosu.

Novčani primici s osnove državnih poticaja

Članovima Fonda odobravaju se poticajna sredstva iz državnog proračuna temeljem doprinosa prikupljenih u prethodnoj godini. Poticajna sredstva iznose 15% od uplaćenog doprinosa pojedinog člana Fonda, ali najviše do pet tisuća kuna uplaćenih doprinosa po članu Fonda tijekom godine, i samo za članstvo u jednom dobrovoljnom mirovinskom fondu. Poticajna sredstva vode se na osobnom računu člana na način da se u svakom trenutku može utvrditi njihov iznos i ona predstavljaju osobnu imovinu člana kojom upravlja Društvo za upravljanje.

U skladu sa Zakonom, poticajna sredstva priznaju se kao imovina Fonda i povećavaju osobnu imovinu člana temeljem uplate od strane Ministarstva financija Republike Hrvatske.

16 Derivativni financijski instrumenti i trgovanje stranim valutama

Sukladno Zakonu o dobrovoljnim mirovinskim fondovima i Pravilniku o dozvoljenim ulaganjima i dodatnim ograničenjima ulaganja dobrovoljnog fonda (NN 103/14), mirovinskim fondovima dozvoljeno je ulaziti u derivativne transakcije nominalnog ili ugovorenog iznosa do iznos neto imovine Fonda te isključivo u svrhu zaštite, ukoliko su zadovoljeni određeni uvjeti te je Fond dobio odobrenje od strane Agencije.

Na dan 31. prosinca 2018. godine Fond je imao dva otvorena forwarda (2017: jedan forward) čija je ugovorna vrijednost iznosila 551 tisuće kuna (2017: 34 tisuće kuna), neto vrijednost obveza tisuću kuna a neto vrijednost potraživanja isto tisuću kuna (2017: neto vrijednost obveze iznosi 129 kuna).

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

17 Financijski instrumenti i povezani rizici

Sukladno svojoj upravljačkoj strategiji, Fond može držati različite financijske instrumente. Ulagački portfelj Fonda može uključivati dužničke i vlasničke vrijednosnice, udjele u investicijskim fondovima, plasmane kod banaka i forwarde.

Ulagačke aktivnosti izlažu Fond različitim vrstama rizika povezanih s financijskim instrumentima i tržištima na kojima ulaže. Najznačajnije vrste financijskog rizika kojima Fond može biti izložen su tržišni rizik, kreditni rizik i rizik likvidnosti.

Strukturu imovine i povezane rizike određuje i nadzire Društvo za upravljanje kako bi se ostvarili ciljevi ulaganja.

Tržišni rizik

Tržišni rizik obuhvaća potencijalne gubitke i dobitke i uključuje valutni rizik, kamatni rizik i cjenovni rizik.

Strategija upravljanja tržišnim rizikom određena je investicijskim ciljevima Fonda. Tržišnim rizikom i cjelokupnom tržišnom pozicijom Fonda dnevno upravlja Društvo za upravljanje sukladno usvojenim politikama i procedurama.

Strategija ulaganja Fonda je ostvarivanje adekvatne stope prinosa na dulji rok ulaganjem imovine Fonda pretežno u hrvatska i inozemna tržišta vlasničkih i dužničkih vrijednosnica. Društvo za upravljanje postiže navedene ciljeve ulaganjem imovine Fonda u sljedeće vrijednosne papire, uzimajući u obzir ograničenja ulaganja Agencije:

- ukupno do 10% neto vrijednosti imovine mirovinskog fonda u dionice ili druge vlasničke vrijednosne papire čiji je izdavatelj dioničko društvo sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici ili državi članici OECD-a mirovinskog fonda uzimajući u obzir i posrednu izloženost iz točaka 7. i 8 .
- bez ograničenja u obveznice, druge dužničke vrijednosne papire i instrumente tržišta novca čiji je izdavatelj ili za koje jamči Republika Hrvatska ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave Republike Hrvatske, druga država članica ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave druge države članice, država članica OECD-a ili javno međunarodno tijelo kojemu pripadaju jedna ili više država članica ili kojemu pripada jedna ili više članica OECD-a. Više od 35% neto vrijednosti imovine mirovinskog fonda može se uložiti u vrijednosne papire i instrumente tržišta novca čiji je izdavatelj ili za koje jamči Republika Hrvatska ili jedinica lokalne i područne samouprave Republike Hrvatske, Europska banka za obnovu i razvoj (EBRD), Međunarodna banka za obnovu i razvoj (IBRD) ili Europska investicijska banka (EIB).
- ukupno do 30% neto vrijednosti imovine mirovinskog fonda u obveznice, druge dužničke vrijednosne papire i instrumente tržišta novca čiji izdavatelj ima sjedište u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici ili državi članici OECD-a
- ukupno do 5% neto vrijednosti imovine mirovinskog fonda u udjele ili dionice u otvorenim alternativnim investicijskim fondovima, odnosno dionice ili poslovne udjele u zatvorenim alternativnim investicijskim fondovima s tim da maksimalna naknada za upravljanje koju je moguće zaračunati iz imovine takvih investicijskih fondova iznosi 3,5%
- bez ograničenja u depozite kod kreditnih institucija koji su povratni na zahtjev te koji dospijevaju za najviše 12 mjeseci, pod uvjetom da kreditna institucija ima registrirano sjedište u Republici Hrvatskoj ili drugoj državi članici ili državi članici OECD-a

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

17 Financijski instrumenti i povezani rizici (nastavak)

Tržišni rizik (nastavak)

- bez ograničenja u novac na transakcijskom računu mirovinskog fonda na kraći rok u slučajevima kada je to potrebno radi realizacije ulaganja i kada je to potrebno za poslovne namjene mirovinskog fonda otvorenog kod depozitara te na drugim računima
- ukupno do 10% neto vrijednosti imovine mirovinskog fonda u udjele UCITS fondova koji su odobrenje za rad dobili u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici ili udjele UCITS odnosno otvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom u državi članici OECD-a a koji ulažu pretežno u prenosive vrijednosne papire iz prethodnih alineja s tim da maksimalna naknada za upravljanje koju je moguće zaračunati iz imovine takvih investicijskih fondova iznosi 2%
- u izvedene financijske instrumente pod uvjetom da se temeljna imovina izvedenice sastoji od financijskih instrumenata obuhvaćenih naprijed navedenim točkama 1. i 2. , financijskih indeksa, kamatnih stopa, deviznih tečajeva ili valuta, u koje mirovinski fond može ulagati u skladu sa ciljevima navedenim u ovom Prospektu fonda, odredbama Zakona i propisa donesenih na temelju Zakona
- drugu vrstu imovine koja je proizašla iz imovine iz naprijed navedenih točaka 1. do 8.(kao npr. certifikat o depozitu i globalna potvrda depozitara)

Imovina Fonda može se ulagati i u druge oblike imovine koje s obzirom na sigurnost, isplativost i tržišnost odredi Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga i za te oblike ulaganja odredi ograničenja.

Kod ulaganja imovine Fonda mogu se upotrebljavati terminski ugovori, opcije i ostali izvedeni financijski instrumenti samo radi zaštite imovine Fonda uz uvjet da ukupna izloženost ne smije biti veća od neto vrijednosti imovine Fonda.

Društvo za upravljanje nastoji ostvariti željeni prinos alocirajući sredstva u one vrste vrijednosnih papira i na ona tržišta za koja procijeni da će u budućnosti davati najbolje prinose u odnosu na prateći rizik. Društvo za upravljanje upravlja rizicima Fonda na dnevnoj osnovi, u skladu s politikama i procedurama koje su na snazi.

Priroda i opseg financijskih instrumenata nepodmirenih na datum izvještavanja i politike upravljanja rizicima koje primjenjuje Fond, opisane su u nastavku.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)**17 Financijski instrumenti i povezani rizici (nastavak)***Tržišni rizik (nastavak)**(a) Valutni rizik*

Fond može ulagati u financijske instrumente, te izvršavati transakcije denominirane u stranim valutama koje ne predstavljaju njegovu funkcionalnu valutu. Sukladno tome, Fond je izložen riziku da se relativan odnos njegove funkcionalne valute i drugih stranih valuta može promijeniti što će imati obrnuti utjecaj na dobit i vrijednost Fonda.

Izloženost tečajnom riziku svakodnevno se mjeri. Terminski ugovori u stranoj valuti koriste se kako bi se smanjila izloženost valutnom riziku.

Zakonska regulativa dozvoljava mirovinskim fondovima korištenje derivativa u svrhu zaštite, ukoliko su zadovoljeni određeni uvjeti. Tijekom 2018. godine, Fond je sklopio 4 devizna forward ugovora (2017.: 2 devizna forward ugovora) s ciljem ekonomske zaštite njegove izloženosti valutnom riziku koji proizlazi iz vrijednosnih papira denominiranih u valutama: euru i američkom dolaru. Fond ne koristi računovodstvo zaštite te su svi derivativi klasificirani u portfelj za trgovanje.

Da je tečaj eura na 31. prosinca 2018. u odnosu na kunu ojačao/oslabio 1% (2017.: 1%), uz pretpostavku ostalih nepromijenjenih varijabli, to bi rezultiralo povećanjem/smanjenjem neto imovine za 6 tisuće kuna (2017.: 4 tisuće kuna).

Da je tečaj američkog dolara na 31. prosinca 2018. u odnosu na kunu ojačao/oslabio 1% (2017.: 1%), uz pretpostavku ostalih nepromijenjenih varijabli, to bi rezultiralo povećanjem/smanjenjem neto imovine za 2 tisuću kuna (2017.: 1 tisuća kuna).

Ukupna izloženost Fonda tečajnim fluktuacijama na dan izvještavanja je bila kako slijedi:

	31. prosinca 2017. '000 kn	31. prosinca 2017. %	31. prosinca 2018. '000 kn	31. prosinca 2018. %
Imovina				
Euro	452	26,97	1.157	37,38
Američki dolar	100	5,97	113	3,64
Ukupno strane valute	552	32,94	1.270	41,02
Kuna	1.128	67,30	1.830	59,12
Ukupno imovina	<u>1.680</u>	<u>100,24</u>	<u>3.100</u>	<u>100,14</u>
Obveze				
Kuna	-4	-0,24	-4	-0,14
Ukupno obveze	<u>-4</u>	<u>-0,24</u>	<u>-4</u>	<u>-0,14</u>
Neto imovina Fonda	<u>1.676</u>	<u>100,00</u>	<u>3.096</u>	<u>100,00</u>

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

17 Financijski instrumenti i povezani rizici (nastavak)

Tržišni rizik (nastavak)

(b) Kamatni rizik

Fond je izložen riziku fer vrijednosti kamatnih stopa koji se uglavnom odnosi na dužničke vrijednosnice s fiksnom stopom, budući da cijene obveznica ovise o promjenama kamatnih stopa. Zbog toga je izloženost Fonda riziku da financijska kamatonosna imovina i financijske kamatonosne obveze dospijevaju ili im se mijenjaju kamatne stope u različito vrijeme i u različitom iznosu, niska. Fond nema kamatonosnih obveza.

Kako bi fond bio primjereno izložen riziku promjene kamatnih stopa prati se duracija dužničkog dijela portfelja.

Na dan 31. prosinca 2018. duracija cijelog portfelja dužničkih vrijednosnih papira iznosi 4,50 (2017.: 5,69). Navedeno znači, da su kamatne stope bile za 1 postotni bod veće/manje (2017.: 1 postotni bod veće/manje), vrijednost imovine bila bi 118 tisuća kuna manja/veća (2017.: 78 tisuća kuna), kao posljedica smanjenja/povećanja fer vrijednosti dužničkih vrijednosnica.

Do danas, Fond nije smatrao potrebnim ulaziti u aktivnosti zaštite u pogledu kamatnog rizika.

	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2018.
Efektivne kamatne stope	%	%
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1,88	1,59
Financijska ulaganja po amortiziranom trošku		2,51

(c) Cjenovni rizik vlasničkih vrijednosnica

Cjenovni rizik je rizik da će se vrijednost instrumenta mijenjati kao rezultat promjena tržišnih cijena, bilo da su iste uzrokovane faktorima specifičnim za određeno ulaganje, njegovog izdavatelja ili faktore koji utječu na sve instrumente kojima se trguje na tržištu. Primarna izloženost cjenovnom riziku proizlazi iz trgovanja vlasničkim vrijednosnicama.

Sukladno regulativi Agencije, Fondu je dozvoljeno ulaganje u vlasničke vrijednosnice koje kotiraju na službenim burzama, te one izvan službene kotacije na burzi u Republici Hrvatskoj ukoliko zadovoljavaju uvjete koje je propisala Agencija. Nadalje, cjenovni rizik vlasničkih vrijednosnica proizlazi iz ulaganja u udjele u investicijskim fondovima vezanih uz indekse kada ovi fondovi ulažu u vlasničke vrijednosnice.

Izloženost cjenovnom riziku Društvo za upravljanje umanjuje strukturiranjem diverzificiranog portfelja instrumenata na različitim tržištima.

Da su se burzovni indeksi na dan 31. prosinca 2018. godine povećali/smanjili za 10% (2017.: 10%), a da su sve ostale varijable ostale konstantne, navedeno bi povećalo/smanjilo neto imovinu Fonda za 13 tisuća kuna (2017.: 7 tisuća kuna).

Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja rizik da stranka financijskog instrumenta neće biti u mogućnosti, u cijelosti ili djelomično, podmiriti svoje obveze prema Fondu u trenutku njihova dospjeća. Neispunjavanje obveza od strane stranke prema Fondu ugrozilo bi likvidnost i smanjilo vrijednost njegove imovine. Kreditna izloženost Fonda na datum izvještavanja od financijskih instrumenata koji se drže radi trgovanja i po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit odražava se kroz njihovu pozitivnu fer vrijednost na datum izvještavanja, kako je prikazano u Izvještaju o financijskom položaju.

Rizik da druga strana unutar instrumenta za trgovanje neće ispuniti svoje obveze redovno se prati. Pri praćenju kreditnog rizika, posebna je pažnja posvećena trgovanju instrumentima s pozitivnom fer vrijednošću. Kako bi mogao upravljati kreditnim rizikom, Fond posluje sa strankama koje imaju dobru kreditnu sposobnost.

Na dan 31. prosinca 2018. godine sljedeća financijska imovina bila je izložena kreditnom riziku: novac i novčani ekvivalenti, ulaganja u dužničke vrijednosnice i derivativna financijska imovina.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)**17 Financijski instrumenti i povezani rizici (nastavak)**

Kreditni rizik (nastavak)

Maksimalna izloženost pojedinim partnerima u odnosu na transakcije i prilikom plasiranja depozita kod banaka utvrđuje se internim limitima ulaganja. Izloženost kreditnom riziku prati se svakodnevno.

Kreditni rejting investicijskog portfelja Fonda prema Standard&Poor's klasifikaciji je kako slijedi:

		31. prosinca	31. prosinca	31. prosinca	31. prosinca
	Rejting	2017. '000 kn	2017. %	2018. '000 kn	2018. %
Novac i novčani ekvivalenti	<i>BB+</i>	0	0,00	337	10,87
	<i>BB</i>	220	13,10	0	0,00
Dužnički vrijednosni papiri	<i>BB+</i>	0	0,00	2.623	84,60
	<i>BB</i>	1.386	82,50	7	0,22
Derivativna financijska imovina	<i>Bez rejtinga</i>	0	0,00	1	0,03
Maksimalna izloženost kreditnom riziku		1.606	95,60	2.968	95,73
Ostala ulaganja koja nisu izložena kreditnom riziku		74	4,40	132	4,27
Ukupno imovina		1.680	100,00	3.100	100,00

Na datum izvještavanja Fond nema financijsku imovinu kojoj je umanjena vrijednost.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)**17 Financijski instrumenti i povezani rizici (nastavak)**

Kreditni rizik (nastavak)

Financijska imovina Fonda izložena kreditnom riziku koncentrirana je u sljedećim područjima i predstavlja maksimalan računovodstveni gubitak koji bi bio ostvaren na datum izvještavanja da komitenti u potpunosti nisu u mogućnosti ispuniti svoje ugovorene obveze:

	31. prosinca 2017. '000 kn	31. prosinca 2017. %	31. prosinca 2018. '000 kn	31. prosinca 2018. %
<i>Instrumenti s kreditnim rizikom</i>				
<i>Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit</i>				
- Ministarstvo financija Republike Hrvatske	1.379	82,08	2.584	83,34
- Komunalne usluge, domaći izdavatelji	7	0,42	7	0,22
<i>Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku</i>				
- Ministarstvo financija Republike Hrvatske	0	0,00	39	1,26
<i>Derivativna financijska imovina</i>	0	0,00	1	0,03
<i>Novčana sredstva</i>	220	13,10	337	10,87
<i>Maksimalna izloženost kreditnom riziku</i>	1.606	95,60	2.968	95,73
<i>Ostali instrumenti koji nisu izloženi kreditnom riziku</i>	74	4,40	132	4,27
Ukupno imovina	1.680	100,00	3.100	100,00

Na 31. prosinca 2018. nije bilo financijske imovine u zalogu.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)**17 Financijski instrumenti i povezani rizici (nastavak)***Rizik likvidnosti*

Fond je izložen riziku likvidnosti zbog mogućnosti prelaska ulagača iz Fonda u druge mirovinske fondove. Uprava Društva za upravljanje Fondom smatra da ovaj rizik nije značajan s obzirom na dosadašnje iskustvo u upravljanju Fondom.

Rizik likvidnosti nastaje tijekom financiranja aktivnosti Fonda i upravljanja njegovim pozicijama. Ono uključuje rizik nemogućnosti financiranja imovine prema odgovarajućim dospeljima i cijenama kao i rizik nemogućnosti prodaje imovine po razumnoj cijeni i u prikladnom vremenskom okviru.

Financijski instrumenti Fonda uglavnom uključuju dužničke vrijednosnice Republike Hrvatske i vlasničke vrijednosnice. U trenutnim tržišnim uvjetima, te vrijednosnice moguće je lako prodati ili sklopiti ugovor o reotkupu vrijednosnica za potrebe zadovoljavanja likvidnosti.

U skladu s politikom Društva za upravljanje, Uprava i Funkcija upravljanja rizicima prate likvidnu poziciju Fonda na dnevnoj bazi.

Sve obveze na dan 31. prosinca 2018. u iznosu od 4 tisuće kuna (2017.: 4 tisuće kuna) se trebaju podmiriti kako je prikazano tablici u nastavku:

	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2018.
	'000 kn	'000 kn
do 1 mjeseca	4	3
od 1 do 3 mjeseca	0	0
od 3 do 12 mjeseci	0	1
	_____	_____
	4	4

Imovina članova u iznosu od 3.097 tisuća kuna nema ugovoreno dospeljeće.

Ročnost financijske i ostale imovine prikazana prema preostalom ugovornom dospeljcu za svu imovinu osim financijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, koja je prikazana kao kratkotrajna bez obzira na rokove dospeljca, analizirana je u nastavku:

	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2018.
	'000 kn	'000 kn
Kratkotrajna imovina	313	515
Dugotrajna imovina	1.367	2.585
Ukupno	_____	_____
	1.680	3.100
	=====	=====

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)**17 Financijski instrumenti i povezani rizici (nastavak)***Rizik likvidnosti (nastavak)*

Ročnost financijske imovine prikazana prema preostalom ugovornom dospjeću za zajmove i potraživanja i financijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit te za novac i novčane ekvivalent i financijsku imovinu po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka u razredu do mjesec dana, analizirana je u nastavku:

	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2018.
	'000 kn	'000 kn
Do 1 mjeseca	310	491
Od 1 do 3 mjeseca	2	3
Od 3 do 12 mjeseci	1	20
Preko godine dana	1.367	2.585
Ukupno	1.680	3.100

Otkupive obračunske jedinice

Sve otkupive obračunske jedinice u potpunosti su plaćene. U kapital Fonda spadaju navedene otkupive jedinice bez nominalne vrijednosti. Kada se ispune određeni uvjeti, svaka jedinica ima pravo prijenosa na društvo za mirovinsko osiguranje u roku od 3 radna dana od dana otkupa po cijeni neto imovine po jedinici na datum otkupa. Relevantna kretanja u neto imovini iskazana su u „Izvještaju o promjenama u raspoloživoj neto imovini fonda“. U skladu s ciljevima iznesenima u bilješci 1 te politikama upravljanja rizicima, Fond nastoji uključiti primljene doprinose u odgovarajuća ulaganja pri tome održavajući dostatnu razinu likvidnosti kako bi se ostvario otkup i povećavajući likvidnost kratkoročnim kreditima ili prodajom kotiranih vrijednosnica ako je potrebno. U svrhu utvrđivanja vrijednosti neto imovine Fonda za potrebe upisa i otkupa, vrijednost ulaganja se procjenjuje prema posljednjim cijenama trgovanja prilikom zaključivanja poslovnih aktivnosti na relevantni dan trgovanja.

Neto imovina Fonda po jedinici iznosi 103,5892 kuna (2016: 99,9940) na dan izvještavanja.

Rizik specifičnih instrumenata

Fond ulazi u terminske ugovore u stranoj valuti kako bi ekonomski zaštitio cjelokupni portfelj od valutnog rizika i podmirio transakcije u stranoj valuti. Terminski ugovor u stranoj valuti je ugovor između dvije strane o razmjeni različitih valuta po određenom tečaju na unaprijed dogovoren budući datum i mora biti namiren u novcu.

Terminski ugovori u stranoj valuti rezultiraju izloženošću tržišnom riziku na temelju promjena tečaja strane valute povezane s ugovorenim iznosima. Tržišni rizik se pojavljuje zbog mogućnosti promjena tečaja strane valute. Terminski ugovori rezultiraju kreditnom izloženošću prema suprotnoj strani u ugovoru. Terminski ugovori rezultiraju kreditnom izloženošću prema suprotnoj strani u ugovoru.

Nominalni iznosi predstavljaju pripadajuće referentne iznose strane valute na kojima se temelje fer vrijednosti terminskih ugovora u stranoj valuti kojima Fond trguje. Dok nominalni iznosi ne predstavljaju sadašnju fer vrijednost i ne ukazuju neophodno na buduće novčane tokove terminskih ugovora u stranoj valuti u posjedu Fonda, pripadajuće promjene cijena, koje proizlaze iz varijabli specificiranih nominalnim iznosima, utječu na fer vrijednost ovih derivativnih financijskih instrumenata.

Operativni rizik

Operativni rizik podrazumijeva rizik direktne ili indirektno štete nastale zbog grešaka, povreda, prekida ili oštećenja koje su uzrokovali interni procesi, tehnologija i infrastruktura koja podržava poslovanje Fonda ili eksterno uzrokovani događaji. Operativni rizik uključuje pravni rizik i rizik usklađenosti s regulativom, dok su iz njega isključeni kreditni, tržišni i rizik likvidnosti.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)**18 Fer vrijednost**

Većina financijskih instrumenata Fonda se vodi po fer vrijednosti na datum izvještavanja. Fer vrijednost financijskog instrumenta se obično može pouzdano odrediti unutar razumnog raspona procjena. Za određene druge financijske instrumente, uključujući novčana sredstva i depozite kod kreditnih institucija, potraživanja u postupku namire, obveze u postupku namire, knjigovodstvena vrijednost približno je jednaka fer vrijednosti zbog neposrednog ili kratkoročnog dospjeća ovih financijskih instrumenata.

Procjena fer vrijednosti

Prilikom izračuna fer vrijednosti Fond uzima u obzir MSFI pravila hijerarhije fer vrijednosti koja odražavaju značajnost ulaznih podataka korištenih u procesu vrednovanja. Svaki instrument se individualno detaljno procjenjuje. Razine hijerarhije fer vrijednosti se određuju na temelju najniže razine ulaznih podataka značajnih za određivanje fer vrijednosti instrumenta. Fond koristi sljedeću hijerarhiju mjerenja fer vrijednosti koja reflektira značajnost inputa korištenih prilikom mjerenja fer vrijednosti:

Razina 1: Fer vrijednost financijskih instrumenata temelji se na njihovim kotiranim tržišnim cijenama dostupnim na aktivnom tržištu.

Razina 2: Fer vrijednost financijskih instrumenata procjenjuje se primjenom tehnika procjene na temelju mjerljivih inputa. Ova kategorija uključuje usporedbu fer vrijednosti drugog instrumenta koji je suštinski isti, tehnike diskontiranih novčanih tokova, ili bilo koju drugu tehniku procjene koja omogućava pouzdanu procjenu cijena dobivenih u stvarnim tržišnim transakcijama

Razina 3: Fer vrijednost financijskih instrumenata procjenjuje se primjenom tehnika procjene koje se ne temelje na mjerljivim inputima.

Sljedeća tablica predstavlja imovinu i obveze koji se mjere po fer vrijednosti na dan izvještavanja:

31. prosinca 2017. godine	Razina 1	Razina 2	Razina 3	'000 kn Ukupno
Imovina				
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka				
- Vlasničke vrijednosnice	46	0	0	46
- Investicijski fondovi	28	0	0	28
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit				
- Dužničke vrijednosnice	781	605	0	1.386
Ukupno imovina	855	605	0	1.460
Obveze				
Financijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka				
- Forward ugovori	0	0	0	0
Ukupno obveze	0	0	0	0

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)**18 Fer vrijednost (nastavak)**

31. prosinca 2018. godine	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno
Imovina				
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka				
- Vlasničke vrijednosnice	82	0	11	93
- Investicijski fondovi	39	0	0	39
- Forward ugovori	0	1	0	1
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit				
- Dužničke vrijednosnice	1.392	1.198	0	2.590
Ukupno imovina	1.513	1.199	11	2.724
Obveze				
Financijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka				
- Forward ugovori	0	1	0	1
Ukupno obveze	0	1	0	1

Fer vrijednost financijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnim tržištima temelji se na kotiranim tržišnim cijenama na dan izvještavanja. Tržište se smatra aktivnim ako su kotirane cijene poznate temeljem zamjene, aktivnosti brokera, industrijske skupine ili regulatorne agencije, a te cijene predstavljaju stvarne i redovite tržišne transakcije prema uobičajenim trgovačkim uvjetima. Kotirana tržišna cijena korištena za financijsku imovinu koju drži Fond je njezina važeća kupovna cijena. Ovi instrumenti uključeni su u razinu 1. Instrumenti koji su uključeni u razinu 1 sastoje se prvenstveno od državnih obveznica i vlasničkih instrumenata koja su klasificirana kao financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka ili vrijednosnice po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Fer vrijednost financijskih instrumenata kojima se ne trguje na aktivnom tržištu (na primjer, kratkoročni zapisi i termimska kupoprodaja deviza) utvrđuje se korištenjem tehnika procjene. Te tehnike procjene zahtijevaju maksimalno korištenje vidljivih tržišnih podataka gdje je to moguće, a oslanjaju se što je manje moguće na procjene specifične za pojedini subjekt. Ukoliko su svi značajni inputi potrebni za fer vrednovanje instrumenta vidljivi, instrument se uključuje u razinu 2.

Vrijednost financijskih instrumenata iskazanih u razini 1 u iznosu od 310 tisuća kuna (2017.: 74 tisuća kuna) tijekom godine su bile uključene u razinu 2.

Vrijednost financijskih instrumenata iskazanih u razini 3 u iznosu od 11 tisuća kuna (2017.: 0 kuna) tijekom godine su bile uključene u razinu 1.

Vrijednost financijskih instrumenata iskazanih u razini 2 u iznosu od 697 tisuća kuna (2017.: 605 tisuća kuna) tijekom godine su bile uključene u razinu 1.

Ulazni podaci 3. razine su ulazni podaci o predmetnoj imovini, odnosno obvezi koji nisu vidljivi.

Ulazni podaci koji nisu vidljivi koriste se za mjerenje fer vrijednosti u mjeri u kojoj relevantni vidljivi ulazni podaci nisu dostupni, što omogućuje obuhvaćanje situacija kao što je slaba ili nepostojeća tržišna aktivnost u pogledu predmetne imovine, odnosno obveze na datum mjerenja. Međutim, cilj mjerenja fer vrijednosti i dalje je isti, tj. utvrditi izlaznu cijenu na datum mjerenja iz perspektive tržišnog sudionika koji drži imovinu, odnosno ima obvezu. Prema tome, ulazni podaci koji nisu vidljivi odražavaju pretpostavke koje bi tržišni sudionici koristili pri utvrđivanju cijene predmetne imovine ili obveze, što uključuje pretpostavke o rizicima.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)**18 Fer vrijednost (nastavak)**

Za procjenu fer vrijednosti instrumenata i ulaganja kojima se ne trguje na aktivnom tržištu Fond primjenjuje najmanje jednu od metoda navedenih u nastavku, a ovisno o specifičnostima predmetne imovine i dostupnim podacima za vrednovanje:

- Metoda relativnih vrijednosti (multiple)
- Nedavne transakcije s istom ili sličnom imovinom
- Metoda diskontiranja novčanih tokova (DCF)
- Metoda izračunavanja likvidacijske vrijednosti kompanije, odnosno metoda izračunavanja knjigovodstvene vrijednosti kompanije
- Procjena vrijednosti kompanije bazirana na pokazateljima specifičnima industriji u kojoj kompanija djeluje
- Metoda amortiziranog troška primjenom efektivne kamatne stope

Procjena vrijednosti kompanije bazirana na pokazateljima specifičnima industriji u kojoj kompanija djeluje.

Kao što je prethodno navedeno, Fond računa fer vrijednost investicija koristeći više metoda, a u zavisnosti o raspoloživim informacijama te za zaključnu fer vrijednost koristi ponderirani prosjek korištenih metoda.

Tablica u nastavku prikazuje ulaganja čije se fer vrijednosti priznaju u cijelosti ili djelomično pomoću tehnika procjene temeljenih na pretpostavkama koje nisu podržane cijenama ili drugim inputima iz vidljivih tržišnih transakcija istog instrumenta i učinak promjene jedne ili više takvih pretpostavki u pozadini tehnika procjene usvojenih na temelju razumnih mogućih alternativnih pretpostavki.

Investicija	Fer vrijednost u 000 kn	Korištene tehnike procjene vrijednosti	Nevidljivi inputi	Moguća promjena +/- (apsolutna / postotna)	Promjena fer vrijednosti u 000 kn
Čakovečki mlinovi d.d., dionica, u kunama	11	Metoda diskontiranih novčanih tokova i zadnja tržišna cijena	Diskontna stopa	+/- 10%	-1 / +1

Sljedeća tablica prikazuje uskladu između početnih i završnih stanja za mjerenje fer vrijednosti u razini 3 unutar hijerarhije fer vrijednosti:

	Ukupno '000 kn
Stanje na 1. siječnja 2017.	0
Neto gubici priznati u računu dobiti i gubitka	0
Neto dobiti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	0
Kupnje/Prodaje	0
Prijenos u/iz razine 3	0
Stanje na 31. prosinca 2017.	0
Neto dobiti priznati u računu dobiti i gubitka	1
Neto gubici kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	0
Kupnje/Prodaje	10
Prijenos u/iz razine 3	0
Stanje na 31. prosinca 2018.	11

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

19 Transakcije s povezanim osobama

U skladu sa Zakonom o dobrovoljnim mirovinskim fondovima, povezana osoba u odnosu na Društvo i Mirovinske fondove pod upravljanjem Društva su vlasnici Društva, članovi Uprave i Nadzornog odbora Društva i njihovi bračni i izvanbračni drug(ovi), životni partner(i) ili srodnik/srodnici do uključujući drugog stupnja u ravnoj lozi, ili drugi pojedinci koji imaju mogućnost utjecaja na odluke Društva i Mirovinske fondove pod upravljanjem Društva te Depozitar.

Fondom upravlja Društvo za upravljanje koje je u vlasništvu Allianz New Europe Holding GmbH osiguravajućeg društva registriranog u Austriji i Zagrebačke banke d.d. Zagreb, banke registrirane u Hrvatskoj. Krajnji vlasnik i krajnje kontrolno društvo Društva za upravljanje je Allianz SE, Njemačka. Sve članice i podružnice Allianz Grupe i Unicredit Grupe su povezane osobe s Fondom.

Stanja potraživanja i obveza te poslovne transakcije Fonda s Društvom za upravljanje za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. i 2017. iznose kako slijedi:

	2017. '000 kn	2018. '000 kn
Obveze		
Obveze prema Društvu za upravljanje (Bilješka 7)	1	2
Rashodi		
Naknada s osnova odnosa s društvom za upravljanje (Bilješka 11)	7	21

Fond tijekom ovog i usporednog izvještajnog razdoblja nije ulagao u prenosive vrijednosne papire i instrumente tržišta novca izdane od strane povezanih osoba, kao niti u udjele u investicijskim fondovima pod upravljanjem povezane osobe mirovinskog fonda.

Stanja potraživanja i obveza te poslovne transakcije Fonda s vlasnicima Društva za upravljanje za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. i 2017. iznose kako slijedi:

	2017. '000 kn	2018. '000 kn
Imovina		
Novčana sredstva	220	135.582
Obveze		
Forward ugovori	0	1
Prihodi i rashodi		
Nerealizirani dobiti/gubici od financijskih instrumenta	-1	0
Nerealizirani dobiti/gubici od forward ugovora	0	-1
Realizirani dobiti/gubici od financijskih instrumenta	0	1
Ostale neto tečajne razlike	-3	-1